

2016

**Observatori Municipal
sobre el VIH i la Sida**

5è INFORME

Observatori Municipal sobre el VIH i la Sida

5è INFORME
Octubre de 2016

I. INTRODUCCIÓ	1
II. INDICADORS DE LA INCIDÈNCIA DEL VIH I LA SIDA	4
<u>1. Casos registrats de sida i VIH</u>	5
A. Casos de sida registrats a Mataró en el període 1985-2014	5
B. Casos de VIH i sida registrats a Mataró en el període 2001-2014	6
<u>2. Vies de transmissió per sexe i edat de residents a Mataró</u>	8
A. Vies de transmissió de la sida en el període 1985-2014	8
B. Vies de transmissió de la sida en el període 2001-2014	9
C. Vies de transmissió en casos de VIH en el període 2001-2014	10
<u>3. Incidència del VIH i de la sida entre la població immigrant de Catalunya en el període 2001-2014</u>	10
III. INDICADORS D'ACTIVITAT PREVENTIVA I INFORMATIVA	12
<u>1. Programa Àmbit Maresme</u>	13
A. Cursos de formació en prevenció del VIH/SIDA	13
1. Total assistents i tipologia	13
2. Formació d'agents de salut. Metodologia d'iguals	14
2.1 Formació d'agents de salut. Intervenció adreçada a la població jove	14
2.2 Formació d'agents de salut. Intervenció adreçada a la població procedent d'altres països	14
2.3 Formació d'agents de salut. Intervenció adreçada a dones en situació d'exclusió i que exerceixen el treball sexual	15
B. Material distribuït	16
C. Indicadors d'inserció	17
D. Indicadors de participació en el programa de voluntariat	17
<u>2. Programes de sexualitat i afectivitat</u>	17
A. Programa Coneix, respecta, estima	17
B. Taller Canvis, sexualitat i afectivitat	18

C. Tallers d'educació afectiva i sexualitat	19
<u>3. Programa d'accessibilitat a preservatius</u>	21
<u>4. Programa d'anticoncepció d'emergència</u>	22
<u>5. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)</u>	23
<u>6. Programa de manteniment amb metadona</u>	27
<u>7. Formació d'usuaris en actiu (FUA)</u>	28
<u>8. Protocol de coordinació assistencial</u>	29
A. Formació als equips d'atenció primària i als professionals de les farmàcies comunitàries	29
B. Taules informatives del dia mundial de la sida	31
C. Informació sobre recursos de la ciutat	32
<u>8. Programa d'intervenció amb dones en situació d'exclusió que exerceixen el treball sexual</u>	32
IV. INDICADORS DE DETECCIÓ, TRACTAMENT I ASSISTÈNCIA	34
<u>1. Nous casos de VIH i de sida</u>	35
A. Nous casos registrats a l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró	35
B. Noves infeccions de VIH entre residents a Mataró	36
C. Nous casos de sida	38
D. Distribució per sexe i edat dels nous casos i les noves infeccions de VIH	39
E. Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH	40
<u>2. Proves de detecció del VIH</u>	43
A. Prova de detecció per centres demandants	43
B. Test ràpid del VIH a les farmàcies	44
<u>3. Programa de suport psicològic</u>	45
<u>4. Valoració qualitativa responsables de servei</u>	46
V. CONCLUSIONS	48

TAULES

TII.1	Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró (1985-2014)	5
TII.2	Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró (2001-2014)	6
TII.3	Nombre de casos registrats de VIH i defuncions per sexe de residents a Mataró (2001-2014)	7
TII.4	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i sexe. Residents a Mataró (1985-2014)	8
TII.5	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Residents a Mataró (1985-2014)	9
TII.6	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Homes residents a Mataró (85-14)	9
TII.7	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Dones residents a Mataró (85-14)	9
TII.8	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i sexe. Residents a Mataró (2001-2014)	9
TII.9	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Residents a Mataró (2001-2014)	9
TII.10	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Homes residents a Mataró (01-14)	10
TII.11	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Dones residents a Mataró (01-14)	10
TII.12	Distribució de casos de VIH segons grup de transmissió i sexe. Residents a Mataró (2001-2014)	10
TII.13	Distribució dels casos de VIH segons origen i sexe. Catalunya 2001-2014	11
TII.14	Distribució dels casos de VIH segons origen i via de transmissió. Catalunya 2001-2014	11
TIII.1	Programa Àmbit Maresme. Històric cursos de formació. Total assistents i tipologia	13
TIII.2	Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació. Total assistents i tipologia (2014)	13
TIII.3	Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació. Total assistents i tipologia (2015)	14
TIII.4	Programa Àmbit Maresme. Històric de la formació d'agents de salut joves i impacte de la seva intervenció	14
TIII.5	Programa Àmbit Maresme. Històric de la intervenció agents de salut adreçada a la població immigrada	15
TIII.6	Formació i intervenció de les agents de salut. Programa d'intervenció amb treballadores sexuals	16
TIII.7	Formació i intervenció dels agents de salut d'origen estranger	16
TIII.8	Programa Àmbit Maresme. Històric de l'impacte dels iguals	16
TIII.9	Nombre i tipus de materials distribuïts (2005-2015)	16
TIII.10	Programa Àmbit Maresme. Històric de persones noves ateses per temes socials i/o laborals	17
TIII.11	Programa coneix, respecta, estima. Nombre de centres participants per nivell i curs escolar	18
TIII.12	Programa coneix, respecta, estima. Nombre d'alumnes participants per nivell i curs escolar	18
TIII.13	Taller "Canvis, sexualitat i afectivitat"	18
TIII.14	Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a estudiants de tercer i quart d'ESO	19
TIII.15	Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a altres col·lectius	20
TIII.16	Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a població immigrada	20
TIII.17	Distribució de preservatius a través del Programa Màquina. Mataró	22
TIII.18	Dispensació de la PDD (levonorgestrel) per serveis i anys	23
TIII.19	Nombre de kits de xeringues distribuïts per serveis	24
TIII.20	Recollida de xeringues per serveis	26
TIII.21	Xeringues recollides pel Servei de Manteniment	26
TIII.22	Actuacions dels agents de salut en zones amb indicis de consum de drogues	27
TIII.23	Formació d'usuaris en actiu	29
TIII.24	Sessió de formació. ITS i VIH. 2014	30
TIII.25	Sessió de formació. ITS i VIH. 2015	30
TIII.26	Protocol de coordinació assistencial. Informació i formació de professionals	31
TIII.27	Taules informatives dia mundial de la sida. Inscripcions a la sessió de formació de voluntaris. 2015	31
TIII.28	Taules informatives dia mundial de la sida. Intervenció 1 de desembre de 2015	32
TIII.29	Històric de les taules informatives del dia mundial de la sida	32
TIII.30	Distribució del fulllet de recursos del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró	32
TIII.31	Programa d'intervenció amb treballadores sexuals	33
TIII.32	Distribució per lloc d'origen de les treballadores sexuals (via pública)	33
TIV.1	Casos nous, en seguiment i total de VIH registrats per la Unitat Funcional de sida de l'Hospital de Mataró	35
TIV.2	Pes dels casos registrats i les noves infeccions de VIH entre els residents a Mataró	37
TIV.3	Nous casos de sida respecte al total de VIH en seguiment actiu	38
TIV.4	Nous casos de sida que d'entrada han desenvolupat la malaltia o ho han fet en el decurs del primer any	38
TIV.5	Vies de transmissió dels nous casos de VIH registrats a la UFS de l'Hospital de Mataró	41
TIV.6	Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH registrades a la UFS de l'Hospital de Mataró	42
TIV.7	Nombre anual de proves de VIH	43
TIV.8	Nombre de proves de VIH realitzades i total positius per servei demandant. Mataró 2010-2015	43
TIV.9	Nombre anual de proves anònimes de VIH	44
TIV.10	Distribució per sexe del text ràpid de farmàcies. 2015	44
TIV.11	Distribució per trams d'edat del text ràpid de farmàcies. 2015	44
TIV.12	Motiu pel qual es demana el text ràpid de farmàcies. 2015	45
TIV.13	Històric del text ràpid de farmàcies	45
TIV.14	Programa de suport psicològic	45

GRÀFIQUES

GII.1	Estructura per edat i sexe dels casos de sida registrats de residents a Mataró (1/1/1985-31/12/2014)	5
GII.2	Distribució de casos de sida i defuncions per sexe i any de residents a Mataró (1/1/1985-31/12/2014)	6
GII.3	Estructura per edat i sexe dels casos de sida registrats de residents a Mataró (2001-2014)	7
GII.4	Estructura per edat i sexe dels casos de VIH registrats de residents a Mataró (2001-2014)	8
GII.5	Evolució dels nous diagnòstics d'infecció per VIH i pes dels casos d'origen estranger	11
GIII.1	Nombre de preservatius distribuïts segons campanyes de prevenció	21
GIII.2	Nombre de kits de xeringues distribuïts per farmàcies i percentatge de retorns	25
GIII.3	Programa d'agents de salut. Mataró 2008-2015	27
GIII.4	Nombre i variació de les inclusions en el Programa de manteniment amb metadona (PMM)	28
GIII.5	Mitjana mensual d'usuaris al Programa de manteniment amb metadona (PMM)	28
GIV.1	Casos nous de VIH registrats: noves infeccions i nous casos amb VIH ja diagnosticat	36
GIV.2	Relació entre noves infeccions de VIH i el total de casos nous de VIH registrats	36
GIV.3	Noves infeccions de VIH de residents a Mataró i percentatge sobre total de noves infeccions de VIH	37
GIV.4	Percentatge de retard diagnòstic en noves infeccions de sida. UFS de l'Hospital de Mataró. 2011-2015	39
GIV.5	Distribució per sexe i mitjana d'edat dels casos nous de VIH	40
GIV.6	Distribució per sexe i mitjana d'edat de les noves infeccions de VIH	40
GIV.7	Vies de contagi dels casos nous de VIH	41
GIV.8	Vies de contagi de les noves infeccions de VIH	42

I. Introducció

I. Introducció

El document que us presentem a continuació és el cinquè informe de l'Observatori Municipal sobre el VIH i la Sida de Mataró. La creació d'aquest Observatori respon a una de les prioritats que planteja el Pla d'actuació sobre el VIH i la Sida a Mataró (novembre de 2006). Una de les línies estratègiques del Pla d'actuació –informació, avaluació i recerca- marca com a objectiu prioritari la creació d'un sistema d'informació estable com a instrument que garanteixi el seu desenvolupament, tot adequant els recursos i els programes a les necessitats existents al territori, i avaluant les intervencions que s'hi estan duent a terme.

Destacar que, a finals de gener de 2011, es va constituir un grup de treball integrat per membres de la comissió tècnica i altres professionals de serveis/entitats de la ciutat, amb l'objectiu de revisar i d'actualitzar el Pla d'actuació sobre el VIH i la Sida a Mataró 2006-2010. Com a resultat del treball efectuat, es va elaborar un document d'actualització que defineix noves propostes d'actuació, entre les quals es considera assegurar el manteniment i la revisió periòdica de l'Observatori com a instrument bàsic d'anàlisi de la situació epidemiològica, de les intervencions efectuades i de la detecció de necessitats, com una eina indispensable per a una planificació responsable.

L'elaboració del cinquè informe per part del Servei d'Estudis i Planificació de l'Ajuntament de Mataró ha estat possible gràcies a la participació dels professionals dels diversos serveis relacionats amb la prevenció i el tractament del VIH i la sida, representants de serveis que han participat en el disseny del Pla i en el desenvolupament de les diferents accions. Enguany, la Comissió Tècnica de l'Observatori, coordinada des del Servei de Salut i Consum de l'Ajuntament de Mataró, està formada per les persones següents:

- Enric Batlle. Centre d'Atenció a les Drogodependències del Servei de Psiquiatria del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM).
- Regina Romeu. Centres d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut (ICS).
- Ester Fabrè. Centres d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM).
- Pilar Barrufet i Lluís Force. Unitat Funcional de Sida del Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Mataró del CSdM.
- M. Àngels Via. Farmàcies comunitàries de Mataró.
- Helena Cascalló. Programa Àmbit Maresme de la Fundació Àmbit Prevenció.
- Hildegard Mausbach. Centre d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de l'ICS (CSdM).
- Assumpta Lluch. Servei de Salut i Consum de l'Ajuntament de Mataró.

Igualment, destacar i agrair les dades aportades per elaborar aquest informe al Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT), al Programa per a la Prevenció i l'Assistència de la Sida i a la Subdirecció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.

Pel que fa al desenvolupament de l'Observatori, la Comissió Tècnica ha estat treballant per tal de millorar els sistemes de registre de cada servei, informatitzant els indicadors i controlant els processos de recollida de dades. Alhora, s'han introduït nous indicadors d'acord amb les accions efectuades pel desenvolupament des diferents programes. Com en l'informe anterior, el sistema d'indicadors s'estructura en tres blocs temàtics:

1. Indicadors de la incidència del VIH i la sida.
2. Indicadors d'activitat preventiva i informativa.
3. Indicadors de detecció, tractament i assistència.

Cal destacar l'esforç de tots els participants per superar l'aportació limitada a les dades facilitades, aportant elements qualitius que ajuden comprendre l'evolució conjuntural i les sèries històriques

més àmplies. L'informe, com ja s'ha apuntat altres vegades, no s'ha de veure com un punt final, sinó com una eina de treball que encara té molt recorregut per anar incorporant progressives millores.

II. Indicadors de la incidència del VIH i la sida

1. Casos registrats de sida i VIH de residents a Mataró

A. Casos de sida registrats a Mataró en el període 1985-2014

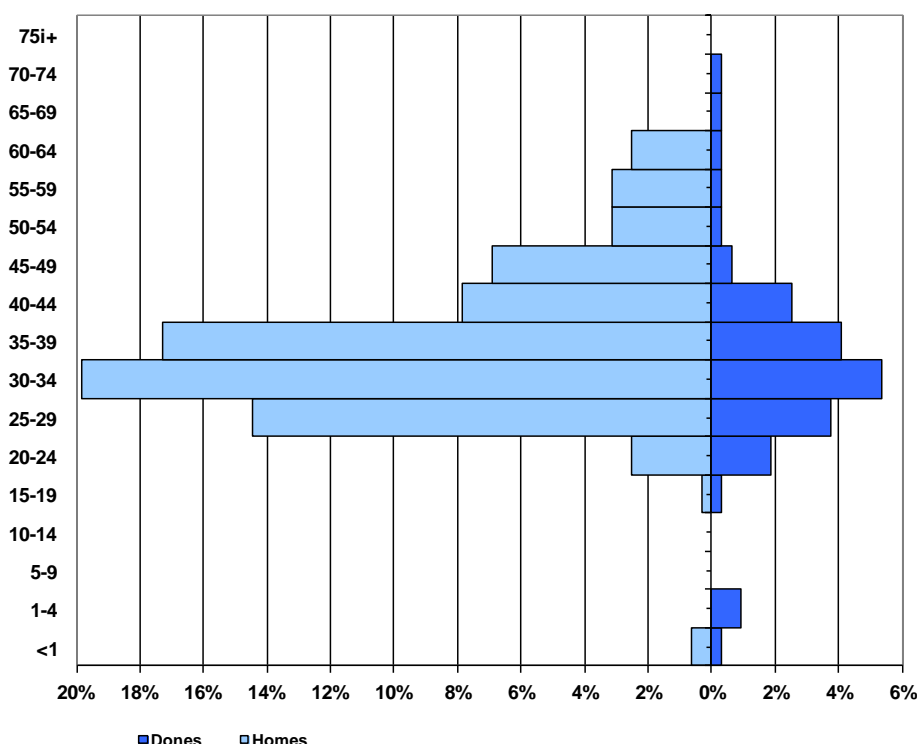
En el període 1985-2014, el Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i sida de Catalunya (CEEISCAT) registra un total de 318 casos de sida entre els residents de la ciutat -250 homes i 68 dones- i un total de 174 defuncions¹, el 54,7% dels casos. Si bé els homes donen compte de pràcticament el 80% del total de defuncions, el percentatge de defuncions sobre el total de casos de cada sexe és molt similar i fins i tot superior en el cas de les dones, amb el 54,4 i el 55,9%, respectivament.

TII.1. Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró. (1/1/1985-31/12/2014)

	Nombre	%	Defuncions*	% Defuncions / total casos per sexe
Homes	250	78,6	136	54,4
Dones	68	21,4	38	55,9
Total	318	100	174	54,7

* Defuncions distribuïdes segons data de defunció

GII.1. Estructura per edat i sexe dels casos de sida registrats de residents a Mataró (1985-2014)

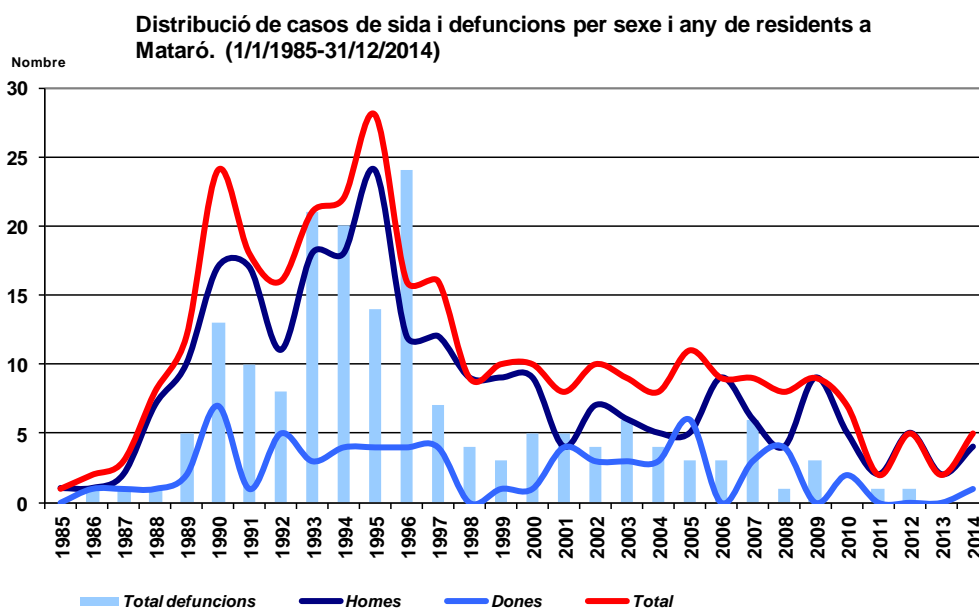
Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Existeix coincidència entre sexes pel que fa als trams que concentren un major nombre de casos de sida, si bé amb un pes molt diferent. En el cas dels homes, el tram amb un major pes sobre el total de casos és el de 30-34 anys amb el 19,75%, seguit pels trams de 35-39 i 25-29 anys amb el 17,20 i el 14,33%, respectivament. En el cas de les dones, el tram de 30-34 anys dona compte del 5,1% dels casos, seguit pel de 35-39 anys (4,10%) i el de 25-29 anys (3,82%).

¹. Defuncions d'acord amb la data de defunció.

La mitjana d'edat dels casos de sida registrats a Mataró en el període 1985-2014 és de 35,86 anys (36,63 en els cas dels homes i 33,03 en el de les dones).

GII.2.

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

El període 1991-1995 va ser el que va registrar el nombre més elevat de casos de sida (105), mentre que el 1992-1996 va ser el que va sumar el nombre més gran de defuncions (87). En contrast, el darrer període 2009-2014, és el que dona compte del menor nombre de casos i defuncions amb 30 i 5, respectivament.

B. Casos de sida i VIH registrats a Mataró en el període 2001-2014

En el període més recent, 2001-2014, el CEEISCAT ha registrat un total de 102 casos de sida entre els residents a Mataró: 73 d'homes i 29 de dones. El nombre total de defuncions és de 37 (30 homes i 7 dones). El percentatge de defuncions sobre el total de casos de cada sexe és clarament superior en el cas dels homes que en el de les dones amb el 41,1 i el 24,1%, respectivament.

TII.2. Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró. (2001-2014)

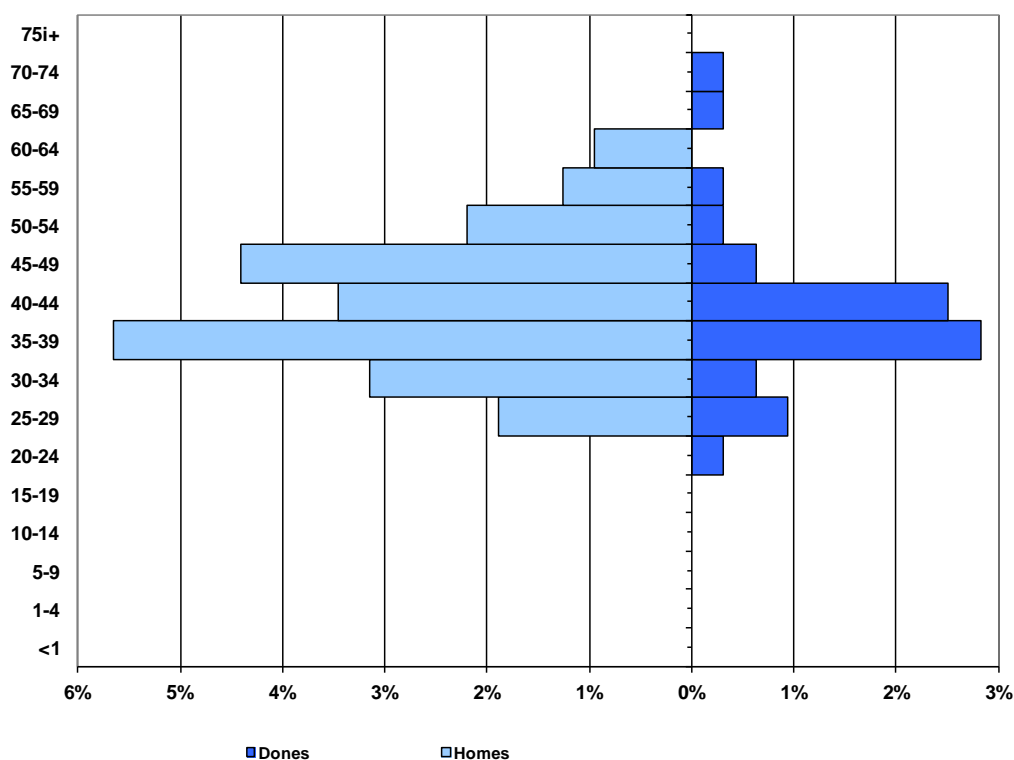
	Nombre	%	Defuncions*	% Defuncions / total casos per sexe
Homes	73	71,6	30	41,1
Dones	29	28,4	7	24,1
Total	102	100	37	36,3

*Defuncions distribuïdes segons data de defunció

Pel que fa a la distribució dels casos per sexe i trams d'edat, és el 35-39 anys el que dona compte del major nombre de casos tant en el cas dels homes (5,7%) com de les dones (2,83%). A continuació ve el de 40-44 anys per a tots dos sexes amb el 3,45% i el 2,52%, respectivament.

Estructura per edat i sexe dels casos de sida registrats de residents a Mataró.
2001-2014

GII.3.

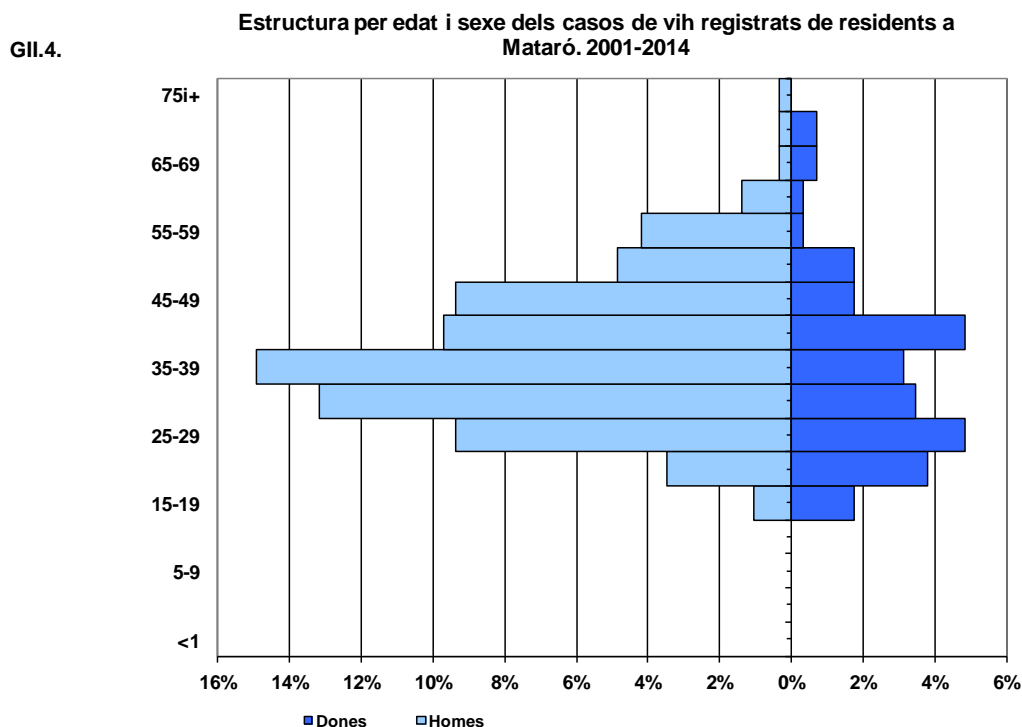
Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa als casos d'infecció de VIH, durant el període 2001-2014 el CEEISCAT ha registrat 288 casos: 209 homes i 79 dones. El percentatge de defuncions dels casos registrats dins d'aquest període ha estat del 8% - el 9,1% en el cas dels homes i el 5,1% en el de les dones.

TII.3. Nombre de casos registrats de VIH i defuncions per sexe de residents a Mataró. (2001-2014)

	Nombre	%	Defuncions	% Defuncions / total casos per sexe
Homes	209	72,6	19	9,1
Dones	79	27,4	4	5,1
Total	288	100	23	8,0

En els homes, els dos trams d'edat que donen compte del major nombre de casos són els de 35-39 i 30-34 anys amb el 14,93 i el 13,19% del total de casos, respectivament. Mentre que entre les dones, es tracta de dos trams no consecutius: el de 25-29 anys i el de 40-44 anys amb el mateix percentatge (4,86%).

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

2. Vies de transmissió per sexe i edat de residents a Mataró

A. Vies de transmissió dels casos de sida en el període 1985-2014

Per primer cop, en el període ampli 1985-2014, les relacions sexuals superen l'ús de drogues per via parenteral (UDVP) com a via principal de transmissió del VIH amb 144 i 150 casos, respectivament. Aquest fet corrobora el creixent protagonisme assolit per les relacions sexuals com a via principal d'infecció. Les relacions heterosexuales són les que donen compte d'un major nombre de casos (97), mentre que les relacions homo-bisexuals en sumen 53. Per sexes, en el cas dels homes, el 46,80% dels 250 casos de contagi són per UDVP, seguidament de les relacions heterosexuales amb el 26,40%; en el cas de les dones, el 46,27% dels 67 casos d'infecció són a través de relacions heterosexuales i el 40,30% per UDVP.

TII.4. Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i sexe. Residents a Mataró (01/01/1985-2014)

	Home	Dona	Total
UDVP	117	27	144
Homo-bisexual	53	0	53
Heterosexual	66	31	97
Risc no qualificat	14	9	23
Total	250	67	317

Per trams d'edat, són els que van entre els 30 i els 39 anys els que donen compte del major nombre de casos (147); un nombre que representa el 46,2% del total de casos. Per sexes, aquests trams d'edat n'expliquen el 47,0 i 43,3%, respectivament.

TII.5. Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Residents a Mataró (1985-2014)

	<1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
UDVP	0	0	0	0	0	11	40	48	29	11	6	1	0	0	146
Homo-bisexual	0	0	0	0	0	0	7	19	9	4	7	2	2	1	51
Heterosexual	0	0	0	0	1	2	9	11	28	18	9	6	8	6	98
Altres i risc no qualificat	3	3	0	0	1	1	2	1	2	1	2	2	1	4	23
Total	3	3	0	0	2	14	58	79	68	34	24	11	11	11	318

TII.6. Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Homes residents a Mataró (1985-2014)

	<1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
UDVP	0	0	0	0	0	8	35	38	23	9	5	1	0	0	119
Homo-bisexual	0	0	0	0	0	0	7	19	9	4	7	2	2	1	51
Heterosexual	0	0	0	0	0	0	3	6	21	12	8	5	7	4	66
Altres i risc no qualificat	2	0	0	0	1	0	1	0	2	0	2	2	1	3	14
Total	2	0	0	0	1	8	46	63	55	25	22	10	10	8	250

TII.7. Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Dones residents a Mataró (1985-2014)

	<1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
UDVP	0	0	0	0	0	3	5	11	6	2	1	0	0	0	28
Homo-bisexual	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heterosexual	0	0	0	0	1	2	6	5	7	5	1	1	1	2	31
Altres i risc no qualificat	1	3	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	9
Total	1	3	0	0	1	6	12	17	13	8	2	1	1	3	68

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

B. Vies de transmissió en els casos de sida en el període 2001-2014

Com ara s'ha apuntat, en els darrers deu anys, la transmissió del VIH a través de les relacions sexuals reforça el seu protagonisme; així, el 76,47% dels 102 casos de sida registrats en el període 2001-2014 ha estat a través d'aquesta via. La transmissió del VIH a través de relacions heterosexuales, amb 57 casos, és la via d'infecció que dona compte d'un major nombre dels casos de sida, mentre que el contagi a través del consum de drogues per via parenteral, amb 22 casos, representa el 21,57% dels casos de sida.

TII.8. Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i sexe. Residents a Mataró (2001-2014)

	Home	Dona	Total
UDVP	15	7	22
Homo-bisexual	21	0	21
Heterosexual	36	21	57
Risc no qualificat	1	1	2
Total	73	29	102

TII.9. Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Residents a Mataró (2001-2014)

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
UDVP	0	3	2	8	3	6	1	0	0	23
Homo-bisexual	0	2	6	5	2	3	1	0	0	19
Heterosexual	1	4	4	14	13	7	5	5	5	58
Altres i risc no qualificat	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
Total	1	9	12	27	19	16	8	5	5	102

A l'etapa recent (2001-2014), el tram de 35-39 anys és el que concentra un major nombre de casos (27) seguit pels de 40-44 i 45-49 amb 19 i 16, respectivament.

TII.10 Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Homes residents a Mataró (2001-2014)

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
UDVP	0	3	2	3	1	5	1	0	0	15
Homo-bisexual	0	2	6	5	2	3	1	0	0	19
Heterosexual	0	1	2	10	8	6	4	4	3	38
Altres i risc no qualificat	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Total	0	6	10	18	11	14	7	4	3	73

TII.11 Distribució de casos de sida segons grup de transmissió i trams d'edat. Dones residents a Mataró (2001-2014)

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
UDVP	0	0	0	4	2	1	0	0	0	7
Homo-bisexual	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heterosexual	1	3	2	4	6	1	1	1	2	21
Altres i risc no qualificat	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Total	1	3	2	8	9	2	1	1	2	29

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

C. Vies de transmissió en casos de VIH en el període 2001-2014

Com ja passava en els casos de sida, la via principal de transmissió en els casos de VIH són les relacions sexuals; el 86,81% dels 288 casos registrats de VIH en el període 2001-2014 han tingut en les relacions sexuals el seu mecanisme de transmissió; les relacions heterosexuales donen compte del 63,19% del total.

TII.12 Distribució de casos de VIH segons grup de transmissió i sexe. Residents a Mataró (2001-2014)

	Home	Dona	Total
UDVP	16	8	24
Homo-bisexual	68	0	68
Heterosexual	115	67	182
Risc no qualificat	10	4	14
Total	209	79	288

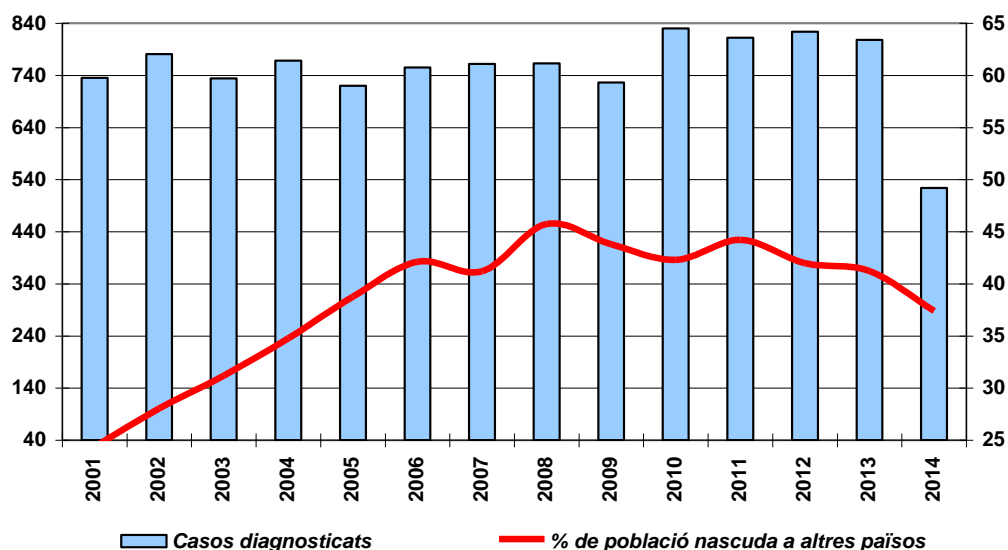
Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

3. Incidència del VIH i de la sida entre la població immigrant de Catalunya en el període 2001-2014

L'any 2014 s'ha registrat un total de 524 nous diagnòstics d'infecció pel VIH (524) a Catalunya, la xifra més baixa des de l'inici de la sèrie el 2001. Sobre aquest total, la població nascuda a altres països dóna compte del 41,73% dels casos, un percentatge lleugerament inferior als que s'han registrat en el període 2009-2013. En el conjunt del període 2001-2014, es comptabilitza un total de 10.541 casos de contagi pel VIH, el 38,48% són d'origen estranger. Per sexe, el pes dels homes es superior en el cas de la població autòctona, les dones donen compte d'un major percentatge en el cas de la població estrangera.

Evolució dels nous diagnòstics d'infecció per VIH i pes dels casos d'origen estranger (2001-2014)

GII.5.

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Registre de VIH i Sida de Catalunya.

Pel que fa a les vies de contagi, cal destacar la major incidència de la transmissió del VIH per UDVP entre la població autòctona (15,49%) que entre la estrangera (6,58%). Entre les dues poblacions, la principal via de transmissió són les relacions sexuals, si bé és dona una major incidència entre la població de nacionalitat estrangera que entre l'autòctona amb el 84,02 i el 75,2% dels casos, respectivament. Cal parar especial atenció als casos de contagi de les dones heterosexuales, mentre que entre la població autòctona aquests casos representen el 11,92% del total, entre les dones estrangeres aquest percentatge augmenta fins el 20,51%.

TII.13

Distribució dels casos de VIH segons origen i sexe. Catalunya, 2001-2014

	Homes		Dones		Total	
	Casos	%	Casos	%	Casos	%
Nascuts a l'Estat espanyol	5.236	61,59	1.025	50,25	6.261	59,40
Altres països	3.074	36,16	982	48,14	4.056	38,48
Origen desconegut	191	2,25	33	1,62	224	2,13
Total	8.501	100	2.040	100	10.541	100

TII.14

Distribució dels casos de VIH segons origen i via de transmissió. Catalunya, 2001-2014

	Nascuts a l'Estat espanyol		Nascuts a altres països		Origen desconegut		Total	
	Casos	%	Casos	%	Casos	%	Casos	%
UDVP	970	15,49	267	6,58	3	1,34	1.240	11,76
Home Heterosexual	1.225	19,57	904	22,29	6	2,68	2.135	20,25
Homo-bisexual	2.772	44,27	1.672	41,22	31	13,84	4.475	42,45
Dona Heterosexual	746	11,92	832	20,51	5	2,23	1.583	15,02
Altres o Risc no qualificat	548	8,75	381	9,39	179	79,91	1.108	10,51
Total	6.261	100	4.056	100	224	100	10.541	100

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Registre de VIH i Sida de Catalunya.

III. Indicadors d'activitat preventiva i informativa

1. Programa Àmbit Maresme

Àmbit Maresme és un programa de prevenció comunitària i de suport a persones sensibilitzades o afectades per la sida. Des de l'any 1999, la Fundació Àmbit Prevenció ofereix informació general, sensibilització comunitària, atenció social i accions de voluntariat. El programa dona atenció psicològica a persones afectades des de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

A. Cursos de formació en prevenció del VIH/SIDA

1. Total d'assistents i tipologia

En els dos darrers anys, la Fundació Àmbit Prevenció ha fet formació en prevenció del VIH/SIDA a un total de 212 persones. El 47,64% dels assistents són alumnes de secundària i cicles formatius, el 38,2% alumnes dels centres de formació d'adults i el 14,15% voluntaris. Les oscil·lacions que registra el nombre d'alumnes de secundària i cicles formatius està relacionat, entre altres raons, amb el nombre d'hores de lliure disposició amb que compten els alumnes i amb els canvis en el calendari d'exàmens. En la mesura que la prevenció del VIH i la sida continuï sent matèria a voluntat del mateix centre i no estigui integrada en el currículum escolar, és previsible que hi hagi un descens del nombre d'alumnes formats –quelcom que s'observa els dos darrers anys- i sigui difícil poder garantir un nivell de cobertura òptim dels alumnes de secundària matriculats.

Programa Àmbit Maresme. Històric cursos de formació en prevenció del VIH/Sida. Total assistents i tipologia TIII.1

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
IES 3r i 4r ESO, 1r i 2n Batxillerat i CF	99	80	152	67	109	184	129	167	98	128	50	51	1.314
Centres de joves				13	8	46		4					71
Centres de formació d'adults	10	180				148	90		214	54	62	19	777
Formació a voluntaris		6	5	6	2		7	12	16	6	13	17	90
Professionals		22	23		25	24				80			174
Total	109	288	180	86	144	402	226	183	328	268	125	87	2.426

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

En els darrers cinc anys, el total d'assistents als cursos de prevenció del VIH/SIDA és de 991, 139 menys que en el període 2010-2014. El nombre més elevat d'alumnes es va assolir en el període 2009-2013, amb 1.407. El 49,8% d'aquests assistents han estat alumnes de secundària i cicles formatius i el 35,2% alumnes de centres de formació d'adults.

Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació en prevenció del VIH/Sida 2014. Total assistents i tipologia

TIII.2

Lloc realització	Nombre d'assistents	Població	Grups / Hora	Valoració
IES Pla d'en Boet	50	4rt ESO	3 grups d'1,30 h cadascun	8
Espai Guaita Salesians	10	Dones novingudes	1,30 h	10
C.F.A Els tarongers	31	GES 1	3 grups d'1,30 h cadascun	8,1
Espai Gatassa	7	Joves agents de salut	4 h	n.d.
Total	98			8,7

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació en prevenció del VIH/Sida 2015. Total

TIII.3

Lloc realització	Nombre d'assistents	Població	Grups / Hora	Valoració
IES Puig i Cadafalch	51	4rt ESO	3 grups d'1,30 h cadascun	8,6
Espai Guaita Salesians	19	Dones nouvingudes	1,30 h	10
Fundació Hospital	4	Joves agents de salut intervenció IES	1 grup 3 h	9
Espai Gatassa	13	Joves agents de salut intervenció comunitària	4 h	9,3
Total	87			9,2

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit prevenció.

2. Formació d'agents de salut. Metodologia d'iguals

La formació d'agents de salut en prevenció del VIH i la sida és una de les actuacions amb més impacte del Programa Àmbit Maresme. L'objectiu d'aquesta formació és promoure la informació i l'educació sanitària entre iguals i, d'aquesta manera, aconseguir disminuir la incidència del VIH i la sida en tres col·lectius: joves, població procedent d'altres països i dones immigrades que es troben en situació d'exclusió i realitzen treball sexual, ja que es tracta de poblacions amb un risc més elevat de contagi.

2.1 Formació d'agents de salut. Intervenció adreçada a la població jove

En els darrers dos anys, s'ha format a un total de 10 joves perquè poguessin fer una taula informativa i/o una altra activitat sobre la prevenció del VIH/SIDA al seu centre escolar. Aquests joves han difós informació sobre prevenció i recursos a un total de 345 companys i companyes de secundària i cicles formatius. En els darrers cinc anys, aquests agents de salut s'han adreçat a un total de 943 iguals. En termes de nombre d'alumnes, la incidència més elevada es va assolir en el període 2007-2011 amb 1.799 alumnes.

Històric de la formació d'agents de salut joves i impacte de la seva intervenció

TIII.4

	AGS joves	Impacte(*)
2007	6	97
2008	6	299
2009	6	667
2010	17	298
2011	22	438
2012	16	80
2013	6	80
2014	6	180
2015	4	165
Total	89	2.304

* No es registren les dades anteriors a l'any 2007 perquè els iguals es limitaven a dur a terme una taula informativa al mateix centre educatiu. A partir de l'any 2007, a més de la taula també realitzen a l'espai de tutoria una sessió informativa sobre prevenció del VIH/sida als seus iguals - 3r i 4r d'ESO, batxillerats i cicles formatius (Auxiliars sanitaris i integradors socials)-.

2.2. Formació d'agents de salut. Intervenció adreçada a homes procedents d'altres països

Des del desembre de 2006 i fins a l'any 2012 -en la darrera etapa dins el marc Programa d'Interculturalitat i Gènere del Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD) de l'Ajuntament de Mataró- la Fundació Àmbit Prevenció ha estat formant agents de salut entre persones d'altres països perquè poguessin facilitar als seus iguals informació sobre la prevenció del VIH/SIDA i els recursos disponibles a la ciutat.

Des de l'any 2014, després d'un any en què no es va poder portar a terme el programa, s'ha format un total de 6 homes com agents de salut que es troben en espais diferenciats de la ciutat. Tots ells estan vinculats a associacions africanes que promouen l'ajuda entre els diferents pobles i per tant es poden comprometre a arribar a un mínim de 10 persones per agent. Procedents de Senegal i Mali, tots ells viuen a Mataró des de fa més de 10 anys i parlen correctament català i castellà.

Els 6 agents de salut han contactat amb un total de 252 persones -39 dones i 213 homes-. Des d'Àmbit Prevenció es valora que la intervenció va anar bé perquè es va desenvolupar en un moment en què la comunicat està especialment sensibilitzada pels temes relacionats amb la convivència, el respecte i la solució de conflictes, sobretot, dintre de la família. A partir d'aquesta formació, els agents de salut han rebut 15 demandes de persones que han sol·licitat ajuda de forma personalitzada.

Programa Àmbit Maresme. Històric de la intervenció agents de salut adreçada a la població immigrada de nacionalitat estrangera TIII.5

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ⁽¹⁾	2013	2014	2015	Total
Agents de salut	5	6	4	4	6	7	9		3	3	47
Impacte	137	59	74	76	117	48	129	n.d.	175	77	892

(1) Només es computa els agents de salut estrictament assignats a aquest programa i que no participen també en el Programa d'intervenció amb treballadores sexuals.

Des de la posada en marxa del programa, els agents de salut han aconseguit incidir sobre un total de 892 iguals.

2.3. Formació d'agents de salut. Intervenció adreçada a dones d'origen estranger en situació d'exclusió i que exerceixen el treball sexual

Des de l'any 2006, Àmbit Prevenció ha estat fent formació específica adreçada a persones immigrades en relació a la prevenció del VIH/SIDA. Tanmateix, l'any 2012, arran de la detecció de noves necessitats en relació a les dones immigrades que es troben en situació d'exclusió i realitzen treball sexual, es decideix ampliar la formació que reben les agents de salut, incloent-hi també temes d'apoderament i de prevenció de la violència de gènere.

Els objectius de la formació són proporcionar una atenció integral a les dones immigrants que pateixen o han patit algun tipus de violència i, afavorir l'ajuda mútua a partir de la formació i la intervenció amb iguals. Dintre d'aquesta formació també s'ha inclòs un mòdul sobre salut i sexualitat centrat en la prevenció del VIH/Sida i altres malalties de transmissió sexual.

La formació es realitza gràcies a una subvenció de l'Institut Català de la Dona de la Generalitat de Catalunya i conjuntament amb el suport tècnic del Centre d'Informació i Recursos per a les dones (CIRD) de l'Ajuntament de Mataró.

La relació que s'ha establert amb aquestes dones en els darrers anys, és el que ha permès realitzar la formació i que aquesta pugui ser eficaç, ja que poden parlar de manera oberta sobre quina és la seva situació. La metodologia emprada ha facilitat que les dones participessin, que sentissin que produïen continguts valuosos.

En els darrers dos anys, després de les entrevistes de selecció, s'ha seleccionat a 13 dones per a realitzar tot el procés de formació com agents de salut. Aquestes dones procedeixen de contextos d'exclusió social i en l'actualitat exerceixen el treball sexual. La intervenció d'aquestes agents de salut ha arribat a 86 dones més del seu entorn personal i de treball. L'impacte indirecte s'estima en 92 persones més

TIII.6 Formació i intervenció de les agents de salut. Programa d'intervenció amb treballadores sexuals

	2012*	2013	2014	2015
Nombre d'agents de salut	13	8	5	8
Impacte directe	82	78	40	46

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció

Si s'agrega l'impacte de les dues intervencions realitzades per agents de salut d'origen estranger, en els dos darrers anys, han arribat a un total de 338 persones. L'impacte directe ha estat de 123 persones i l'indirecte de 392.

TIII.7 Formació i intervenció dels agents de salut d'origen estranger

	2012	2013	2014	2015
Nombre AGS	13	8	8	11
Impacte directe	82	78	215	123
Impacte indirecte				392

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció

En el període 2011-2015, els agents de salut han contactat a través de la metodologia d'iguals amb 1.618 iguals, 127 menys que en el període 2010-2014, el que representa una variació del -7,9%.

Per interpretar aquesta evolució cal recordar la manca d'obligatorietat que tenen els centres escolars de secundària pel que fa a la formació en prevenció del VIH/Sida.

TIII.8

Programa Àmbit Maresme. Històric de l'impacte dels iguals

	2006	2007 ⁽¹⁾	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ⁽²⁾	2014	2015	Total
Impacte dels iguals adreçada als joves		97	299	667	298	438	80	80	180	165	2.304
Impacte dels iguals adreçada a la població immigrada	137	59	74	76	117	48	211	78	215	123	1.138
Total	137	156	373	743	415	486	291	158	395	288	3.442

1. No queden recollides les dades respecte a l'impacte de la formació d'iguals deguat a què només realitzen com activitat una taula informativa a nivell de centre educatiu. A partir del 2007 la intervenció dels iguals a més de fer la taula es fa una sessió informativa als seus iguals, (3r,4r, ESO batxillerat i Cicles).

2. A partir de l'any 2012 suma l'impacte dels agents de salut homes nous i de dones nous en situació d'exclusió social

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció

B. Material distribuït

Dins del Programa de sensibilització d'Àmbit Maresme s'ha distribuït, conjuntament amb el Secció de Salut Pública, tot un seguit de material informatiu, preservatius, material de difusió, ajuda i conscienciació sobre la sida.

En el període 2005-2015, s'ha distribuït un total de 22.194 materials informatius –fullets, manuals, llibres i guies-, 7.850 materials del telèfon de la sida i 25.204 materials diversos de conscienciació, prevenció i informació sobre la problemàtica del VIH i la sida, com podrien ser els llacets vermells del dia de la sida o els pòsters. En els darrers cinc anys, s'ha distribuït un total de 27.965 materials, el nombre més elevat de tota la sèrie amb 4.205 més que en el període 2010-2014.

TIII.9

Nombre i tipus de materials distribuïts ⁽¹⁾

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Material informatiu	3.317	1.717	1.452	295	478	900	2.400	2.700	2.500	1.400	5.035	22.194
Material del telèfon de la sida	0	0	700	1.500	1.500	0	500	500	500	900	1.750	7.850
Altres tipus de materials	2.523	1.075	2.010	3.236	2.280	4.300	2.000	2.000	1.000	2.160	2.620	25.204
Total materials distribuïts	5.840	2.792	4.162	5.031	4.258	5.200	4.900	5.200	4.000	4.460	9.405	55.248

(1) Aquí no es comptabilitza el nombre de preservatius distribuïts, perquè es fa dins de l'apartat dedicat al Programa d'accessibilitat a preservatius. Així mateix, a partir de l'any 2008 es computen conjuntament els materials distribuïts per la Fundació Àmbit Prevenció i per la Secció de Salut Pública del Servei de Família de l'Ajuntament de Mataró.

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció i de la Secció de Salut Pública.

C. Indicadors d'inserció

El darrers dos anys, Àmbit Prevenció ha atès diverses demandes sociolaborals que corresponien a 19 persones diferents. Com ja s'ha fet constar en els darrers anys, es constata un increment del nombre de demandes relacionades amb ajuts econòmics i cobertura de necessitats bàsiques – allotjament, alimentació i la mediació–, per aquest motiu consideren que es fa necessari poder disposar d'un fons d'emergència per atendre situacions límit. L'augment d'aquest tipus de demandes està relacionada amb la situació socioeconòmica actual, agreujada pel fet que moltes d'aquestes persones ja no perceben la prestació del subsidi d'atur –si és que en tenien dret- i no tenen cap altra font d'ingressos econòmics. El fet que moltes d'aquestes persones no tinguin acabats els estudis obligatoris, s'afegeix a moltes altres factors, no necessàriament personals, que dificulten la seva reincorporació laboral. La precarietat laboral i l'atur, elements definitoris del mercat laboral espanyol i català, prenen trets especialment colpidors en aquests casos.

TIII.10

Programa Àmbit Maresme. Històric de casos atesos per temes sociolaborals

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	Total
Persones diferents ateses	8	15	17	15	16	16	14	19	18	12	7	157

*El descens del nombre de casos atesos ha estat provocat pel fet que dos professionals vinculats al programa han tingut que fer baixes perllongades per motius de salut

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

D. Indicadors de participació en el programa de voluntariat

Aquest apartat registrava la participació en el programa de voluntariat de persones i entitats que col·laboraven, en el marc del Dia Mundial de la Sida, en la distribució de material de prevenció i fulletons informatius entre la població en general amb l'objectiu d'incrementar el grau de sensibilització en vers el VIH i la sida. En el període 2004-2012 havien participat dins aquest programa 117 entitats i/o entitats. A partir de l'any 2013, aquest programa ha deixat de fer-se en aquest format; si bé, es continua comptant amb la col·laboració dels centres cívics i dels centres educatius per a l'exposició i distribució del material preventiu i informatiu.

El desembre dels dos darrers anys, Àmbit Prevenció ha format a un seguit de persones que voluntàriament volien fer d'agents de salut el dia mundial de la sida a diferents centres d'atenció primària, l'Hospital de Mataró i les farmàcies comunitàries que fan la prova ràpida de detecció del VIH. L'objectiu d'aquesta formació és promoure la prova ràpida i facilitar a la població informació sobre els recursos existents a la ciutat. Es pot ampliar la informació sobre aquesta intervenció a l'apartat 7 d'aquest informe sobre el Protocol de coordinació assistencial i dins el subapartat B. "Taules informatives del dia mundial de la sida".

2. Programes de sexualitat i afectivitat

Des de diferents serveis de la ciutat s'efectuen diferents programes de formació en sexualitat i afectivitat que tenen com a objectiu l'adquisició de coneixements, actituds i valors positius vers la sexualitat, els canvis fisiològics i psicològics de l'adolescència, i els elements associats a les relacions interpersonals que acaben incidint en la reducció dels embarassos no desitjats, la violència de gènere, les malalties de transmissió sexual com la transmissió del VIH.

A. Programa Coneix, respecta, estima

Des de la Secció de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró, el Programa Coneix, respecta, estima adreçat als alumnes d'Educació Secundària Obligatoria (ESO) pretén millorar els coneixements, les actituds i els valors dels joves envers la salut sexual i reproductiva.

El programa neix a partir dels tallers de sexualitat i afectivitat que des del 1995 s'oferien a tots els alumnes del primer cicle de l'ESO. El programa consta de quatre quaderns, un per a cada nivell de l'ESO. Els objectius s'han definit pensant en el moment evolutiu dels nois i les noies i en la continuïtat del programa. Per mirar d'afavorir la participació dels alumnes, es proposen activitats a nivell individual, en grup petit i en grup gran. Hi ha algunes activitats que van acompanyades de fitxes de treball per als alumnes i d'altres amb informació per als professors.

Es una proposta pedagògica estructurada que permet el treball interdisciplinari i coordinat entre professionals docents i professionals sanitaris. Les activitats proposades es poden complementar amb altres intervencions provinents d'entitats i professionals externs a la secció de salut pública, que s'ajusten als objectius del programa, com són: taller de prevenció de la violència de gènere *Bon rotllo!* i tallers d'anticoncepció i prevenció del VIH de l'Associació de planificació familiar i de la Fundació Àmbit Prevenció.

TIII.11

Programa coneix, respecta, estima. Nombre de centres participants per nivell i curs escolar									
	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
1r d'ESO	12	11	6	7	6	9	8	7	6
2n d'ESO	12	15	10	8	8	9	11	12	11
3r d'ESO	11	14	6	9	12	14	12	12	15
4t d'ESO	11	11	10	9	13	12	10	10	9
Hi han participat els 4 cursos d'ESO	9	8	6	7	6	6	6	7	7
Total centres participants d'ESO	14	17	13	9	16	16	15	15	16
Total centres d'ESO (públics i concertats)	19	19	19	19	19	19	19	19	19
% centres d'ESO participants	73,7%	89,5%	68,4%	47,4%	84,2%	84,2%	78,9%	78,9%	84,2%

Font: elaboració a partir de dades de la Secció de Salut Pública

En el curs 2014-2015 han participat 16 centres escolars i 2.681 alumnes, que representen aproximadament la meitat dels alumnes que cursen l'ESO.

TIII.12

Programa coneix, respecta, estima. Nombre d'alumnes participants per nivell i curs escolar									
	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
1r d'ESO	922	737	543	473	516	638	505	439	350
2n d'ESO	966	1.128	788	527	593	676	830	846	776
3r d'ESO	833	934	542	532	923	1.126	850	812	1.048
4t d'ESO	783	791	962	508	909	827	556	609	507
Total alumnes d'ESO participants	3.504	3.590	2.835	2.181	2.941	3.267	2.741	2.706	2.681
Total alumnes d'ESO (públics i concertats)	5.111	4.964	5.047	5.305	5.209	5.171	5.338	5.299	5.274
% d'alumnes d'ESO participants	68,6%	72,3%	56,2%	41,1%	56,5%	63,2%	51,3%	51,1%	50,8%

Font: elaboració a partir de dades de la Secció de Salut Pública

B. Taller Canvis, sexualitat i afectivitat

Taller adreçat als alumnes de 6è d' Educació Primària. Es plantegen els mateixos objectius que el programa "Coneix, respecta, estima", però adaptats a l'edat dels nens i nenes. La intervenció s'estructura en dues sessions d'1h de durada amb una metodologia participativa –jocs, treball en petits grups, pluges d'idees...- i partint sempre del nivell de coneixements i expectatives del grup/classe. En el darrer curs 2014-15 han participat 11 centres –la xifra més elevada junt amb la del curs 2013-2014- i 1.269 alumnes, el total d'alumnes més elevat de tota la sèrie.

TIII.13

Taller "Canvis, sexualitat i afectivitat"									
	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Total centres participants de 6è d'EP	8	8	6	8	4	8	7	11	11
Total centres d'EP (públics i concertats)	28	28	28	28	28	29	29	30	32
% centres d'EP participants	28,6%	28,6%	21,4%	28,6%	14,3%	27,6%	24,1%	36,7%	34,4%
Total alumnes de 6è d'EP participants	271	267	263	304	179	300	275	458	404
Total alumnes de 6è d'EP (públics i concertats)	1.090	1.117	1.188	1.169	1.151	1.292	1.241	1.264	1.269
% d'alumnes de 6è d'EP participants	24,9%	23,9%	22,1%	26,0%	15,6%	23,2%	22,2%	36,2%	31,8%

Font: elaboració a partir de dades de la Secció de Salut Pública

C. Tallers d'educació afectiva i sexualitat

Des del Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) s'ofereix un espai d'atenció a la dona i a la parella en temes relacionats amb la sexualitat i la reproducció, a més de tenir un espai de Consulta Jove.

Des del curs 1993-1994 també s'hi fan tallers d'educació afectiva i sexual adreçats a alumnes de tercer i quart d'ESO. En els dos darrers cursos, s'han realitzat un total de 57 tallers que han aplegat 1.521 alumnes. Sobre el total d'alumnes de 3r i 4r d'ESO, els participants en els dos darrers cursos representen el 30,34 i el 29,87% respectivament

Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a estudiants de tercer i quart d'ESO TIII.14

Curs	Tallers	Participants	% alumnes de 3r i 4t d'ESO
1993-1994	18	665	
1994-1995	17	595	
1995-1996	25	875	
1996-1997	25	670	
1997-1998	16	379	
1998-1999	23	573	
1999-2000	23	580	19,82
2000-2001	21	525	18,62
2001-2002	17	471	16,91
2002-2003	20	475	17,76
2003-2004	29	643	23,87
2004-2005	29	595	23,45
2005-2006	32	750	29,14
2006-2007	27	656	25,73
2007-2008	27	689	27,42
2008-2009	26	608	24,16
2009-2010	25	707	28,75
2010-2011	30	774	30,01
2011-2012	24	590	23,38
2012-2013	25	626	24,50
2013-2014	27	767	30,34
2014-2015	30	754	29,87

Font: elaboració a partir de dades de l'ASSIR. ICS (CSdM).

A banda dels alumnes d'ESO, també s'efectuen tallers adreçats a altres col·lectius com els alumnes de cicles formatius d'auxiliar d'infermeria i farmàcia, dones immigrants, pacients de salut mental, PQPI, persones amb diversitat funcional. En els dos darrers cursos s'han realitzat 21 tallers que han aplegat un total de 321 alumnes. Els alumnes d'infermeria i farmàcia representen el 39,25% del total.

Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a altres col·lectius

TIII.15

Curs	Tallers	Participants	Col·lectiu
2011-2012			
	2	42	CF Auxiliar d'infermeria
	1	18	Dones immigrants
2012-2013			
	4	108	CF Auxiliar d'infermeria
	5	29	PQPI
	2	38	Dones immigrants
2013-2014			
	6	126	CF Auxiliar d'infermeria
	3	37	PQPI
	1	13	Dones immigrants
	1	8	Reinserció laboral
	1	18	Diversitat funcional
	1	6	Salut mental
2014-2015			
	5	60	FPI
	1	10	CRAE*
	1	18	Salut mental
	1	25	Diversitat funcional

Font: elaboració a partir de dades de l'ASSIR. ICS (CSdM).

En els darrers set anys, s'han organitzat, conjuntament amb el Servei de Convivència i Nova Ciutadania (fins al curs 2010-2011) i a partir d'aleshores amb el Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD – Servei de Família), tallers d'educació afectiva i sexualitat per a població immigrant. En els darrers dos anys s'han organitzat 2 tallers amb un total de 19 alumnes.

TIII.16 Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a població immigrant

Any	Tallers	Participants
2008	4	72
2009	4	69
2010	2	33
2011	1	19
2012	1	18
2013	2	38
2014	1	13
2015	1	6

Font: elaboració a partir de dades de l'ASSIR. ICS (CSdM).

3. Programa d'accessibilitat a preservatius

Potenciar i facilitar l'ús dels preservatius és un objectiu prioritari per a la prevenció de la infecció del VIH i la sida. Així doncs, des de l'any 1995 s'han anat diversificant els punts de distribució per facilitar la seva accessibilitat.

Condó Star

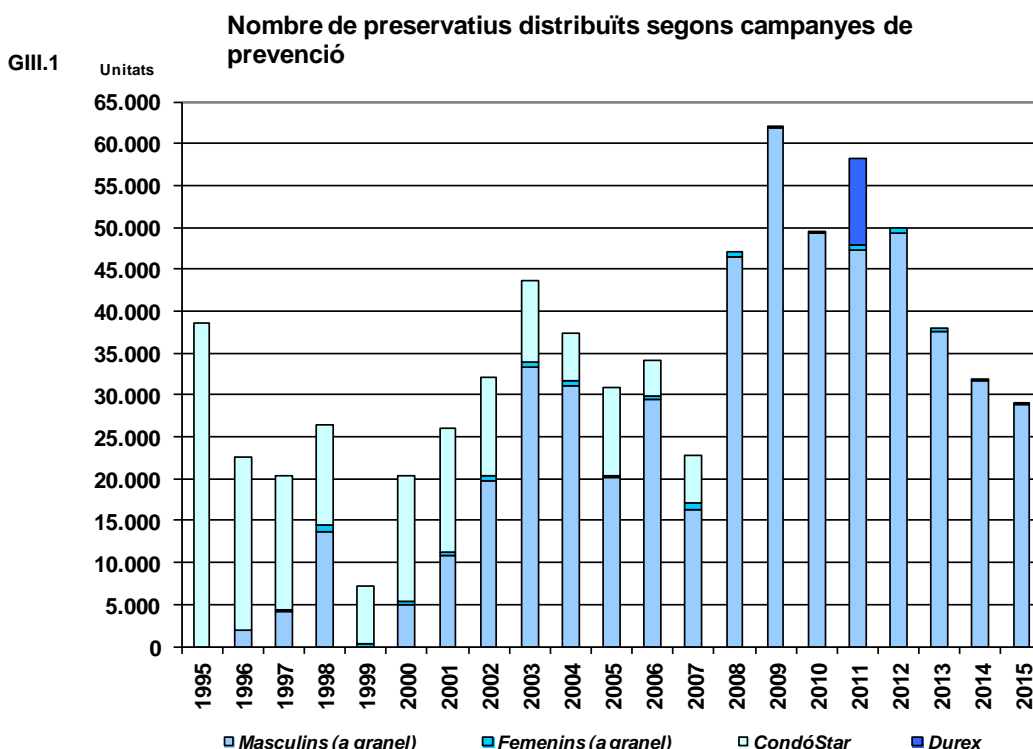
Capsa en format de paquet de tabac amb tres preservatius que es distribuïa des del 1995 i fins a la fi del 2005 a través de màquines expenedores de tabac en l'àmbit dels bars musicals i discoteques. A partir del mes de gener del 2006 –amb l'entrada en vigor de la Llei 28/2005, de 26 de desembre, en la qual es fa referència a la incompatibilitat de poder subministrar altres productes a les màquines expenedores de tabac (Article 4t)-, les capses editades s'han facilitat als joves en espais juvenils o des del Servei d'informació del Sidral als instituts d'educació secundària.

Preservatius a granel

Preservatius femenins i masculins que es distribueixen gratuïtament des de l'any 1996 des de diversos centres i serveis socio-sanitaris de la ciutat: Centre d'Atenció a les Drogodependències, Programa Àmbit Maresme, Unitat Funcional de Sida, SIDRAL, PASSIR...

El darrer any, s'han distribuït un total de 29.076 preservatius a granel, un 8,62% menys que l'any anterior. En els darrers cinc anys, el nombre total de preservatius distribuïts és de 206.842, 20.532 menys que en el període 2010-2014, que representa una disminució del 9,03%.

Si al nombre de preservatius a granel s'hi afegeix el total dels dispensat a través del Programa Màquina, el total de l'any 2015 puja fins als 29.301, una quantitat 2.698 preservatius inferior a la registrada el 2014, fet que significa una variació negativa del -8,43%. En els darrers cinc anys, la suma total dels preservatius distribuïts a granel i a través del Programa Màquina és igual a 210.106.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.

*No s'hi computen els preservatius dispensats a través de les màquines de preservatius –Programa Màquina.

Des de l'any 2013, la progressiva disminució del nombre de preservatius distribuïts per les campanyes de prevenció s'explica pel canvi de criteris de l'Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya en la seva distribució. Aquests canvis han suposat reduir el nombre total de preservatius facilitats anualment a l'administració local fins arribar a la situació de no facilitar cap en el darrer any. El còmput de l'any 2015 registra el total de preservatius demanats a l'Agència de Salut Pública directament pels serveis del territori, un nombre clarament inferior al facilitat anualment en el període 2008-2012.

Programa Màquina

En aquest apartat es computa només el nombre de preservatius distribuïts a través de les màquines expenedores instal·lades a Mataró del Programa Màquina, iniciat l'any 2004, del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. El nombre total de capses distribuïdes l'any 2015 ha estat 75, un nombre lleugerament superior als dos darrers anys en què es van registrar les xifres més baixes des de l'inici de la sèrie. Per comprendre l'evolució seguida per les dades, cal tenir en compte que en els dos darrers anys només hi ha en funcionament 4 màquines -quan al 2010 i el 2012 n'hi havia 7 i el 2011 n'hi havia 8. En els dos darrers anys, les màquines encara operatives han dispensat un nombre molt inferior de capses de preservatius que el que venien fent fins a l'any 2012.

TIII.17

Distribució de preservatius a través del Programa Màquina. Mataró

Localització	2011		2012		2013		2014		2015	
	Màq.	capses (3 U.)	Màq.	capses (3 U.)	Màq.	capses (3 U.)	Màq.	capses (3 U.)	Màq.	capses (3 U.)
Port de Mataró	2	104	2	76						
Casal de joves del parc	1	53	1	22						
Can Solaret										
Poliesportiu E. Millán										
Piscina Municipal. Parc										
Estació de RENFE	1	146	1	110	1	12	1	10	1	15
ABS Cirera - Molins (E)	1	55	1	1	1	5				
Biblioteca Pompeu Fabra	2	137	2	62	2	26	2	30	2	45
CAP II. Camí del Mig (E)	1	144					1	20	1	15
Total capses (3 unitats)	8	639	7	271	4	43	4	60	4	75

Retirada d'una màquina del port de Mataró, del poliesportiu E. Millán i de la piscina municipal del parc.

(**) Retirada de la màquina que restava a la piscina municipal del parc.

(***) Instal·lació d'una màquina interior i 2 exteriors

(****) Retirada de les màquines del Port de Mataró, Casal de joves del Parc i CAP II. Camí del mig.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

4. Programa d'anticoncepció d'emergència

Des de l'1 d'octubre de 2004, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ha garantit la dispensació gratuïta de Levonorgestrel¹ com a mètode de tractament en la prevenció de l'embaràs. El tractament té una indicació ocasional, d'emergència, davant de situacions que suposen un risc d'embaràs posterior a una relació coital per un ús incorrecte del mètode anticonceptiu emprat o per oblit. No protegeix davant les infeccions de transmissió sexual i el seu ús continuat pot comportar diversos efectes secundaris.

Es tracta d'un tractament de dispensació gratuïta a la xarxa sanitària pública – centres d'atenció primària, centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva, serveis d'urgències-. A Mataró, la

¹. Tractament de la contracepció d'emergència hormonal que s'administra per via oral, popularment conegut com a pastilla de dia després.

dispensació s'efectua des de 10 recursos: 7 centres d'atenció primària, 2 centres d'urgències i des del Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR).

A les farmàcies de Catalunya, des del 28 de setembre de 2009, es dispensa sense recepta mèdica. Aquest fet, facilita l'accessibilitat però dificulta el consell professional des de la farmàcia i la coordinació entre serveis per assegurar una atenció adequada a cada cas.

En els dos darrers anys, les farmàcies comunitàries n'han distribuït, com a mínim, el 67,63%, l'ICS el 23,43% i el CSdM el 8,96% restant. Fora de les farmàcies comunitàries, el Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR), el servei d'urgències de l'hospital i el Programa d'atenció comunitària (PAC) són els centres que donen compte dels majors percentatges de subministrament amb 14,15, el 7,51 i el 7,25%, respectivament.

TIII.18

Dispensació de la PDD (Levonorgestrel) per serveis i anys

	2009	2010	2011	2012 ⁽¹⁾	2013	2014	2015
Consorci Sanitari del Maresme (CSdM)							
ABS Cirera-Molins		10	40	10	32	10	10
CAP Mataró Centre		20	10	10	25	40	0
Urgències Hospital Mataró		111	220	158	188	155	160
Total CSdM		141	270	178	245	205	170
Institut Català de la Salut (ICS)							
EAP MATARÓ 1 - La Riera		16	13	12	11	10	4
EAP MATARÓ 3 - Rocafonda		25	35	9	0	8	14
EAP MATARÓ 5 - Cerdanya		20	7	17	16	15	6
EAP MATARÓ 6 - Gatassa		1	5	1	6	6	10
EAP MATARÓ 7 - Ronda Prim		16	27	10	5	7	5
PAC MATARÓ		139	133	157	154	134	170
ASSIR		531	552	389	290	285	308
Total ICS		748	772	595	482	465	517
Farmàcies comunitàries							
Total han respost	30/34	26/36	26/36	20/9*/36	35/36	34/36	30/37
Norlevo 1,5 MG 1 Comp	384	704	651	530	833	1201	1013
Postinor 1,5 MG 1 Comp	123	767	806	855	998	408	157
Levonorgestrel mylan efg 1,5mg 1comp						4	22
Levonorgestrel teva efg 1,5mg 1 comp						0	30
Total farmàcies	507	1.471	1.457	1.385	1.831	1.613	1.222
Total píndoles dispensades	507	2.360	2.499	2.158	2.558	2.283	1.909

*El valor de l'any 2012 de 9 farmàcies és una estimació a partir dels valors registrats per aquestes els anys 2010, 2011 i 2013

Font: Institut Català de la Salut. Servei d'atenció primària Barcelonès Nord i Maresme. Direcció d'atenció primària Metropolitana. Consorci Sanitari del Maresme. Servei de Farmàcia. Farmàcies comunitàries de Mataró.

5. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

L'objectiu del PIX és disminuir la incidència de la infecció del VIH i altres malalties infeccioses entre els usuaris de drogues per via parenteral i disminuir l'abandonament de xeringues a la via pública.

El programa compta amb la col·laboració de diversos recursos sanitaris de la ciutat: 22 farmàcies l'any 2015, un centre d'atenció primària i el Centre d'Atenció a les Drogodependències. Igualment, cal destacar que l'octubre de l'any 2008 s'inicia el Programa d'Agents de Salut, d'ASAUPAM que, en coordinació amb el Centre d'Atenció a les Drogodependències, efectua un seguiment de les zones amb indicis de consum. Així doncs, dos agents de salut visiten periòdicament les zones identificades, estableixen contacte amb els usuaris i els faciliten/intercanvien el material d'injecció o el recullen en les zones esmentades.

Nombre de kits de xeringues distribuïts per serveis

Any	Farmàcies	Departaments Municipals	Centres d'atenció primària	CAD	Total
1994	6.826	608	0	0	7.434
1995	13.829	912	682	0	15.423
1996	9.919	36	1.014	0	10.969
1997	8.065	0	343	0	8.408
1998	9.016	0	244	800	10.060
1999	16.076	0	139	1.600	17.815
2000	15.020	0	51	1.800	16.871
2001	13.504	0	0	1.600	15.104
2002	15.358	0	0	2.200	17.558
2003	12.873	0	0	1.200	14.073
2004	8.919	0	0	1.600	10.519
2005	10.507	0	22	2.400	12.929
2006	9.271	0	376	3.400	13.047
2007	6.894	0	415	3.550	10.859
2008	11.378	0	431	4.550	16.359
2009	6.657	0	359	6.600	13.616
2010	4.974	0	300	6.000	11.274
2011*	6.053	0	300	3.050	9.403
2012	3.827	0	307	1.175	5.309
2013	5.626	0	308	1.950	7.884
2014	5.284	0	301	2.800	8.385
2015	7.577	0	289	1.350	9.216

TIII.19

* Des del CAD s'apunta la necessitat de tenir en compte el canvi d'ubicació del centre a l'hora d'interpretar la variació de les dades des de l'any 2011. El CAD primer es trobava al centre de la ciutat, al carrer Sant Pelegrí, i ara s'ha traslladat a unes dependències de l'Hospital de Mataró a la carretera de Cirera, una ubicació més perifèrica i que implica, en una bona part dels desplaçaments, l'ús de transport motoritzat públic i/o privat.
Font: elaboració a partir de dades de la Secció de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró.

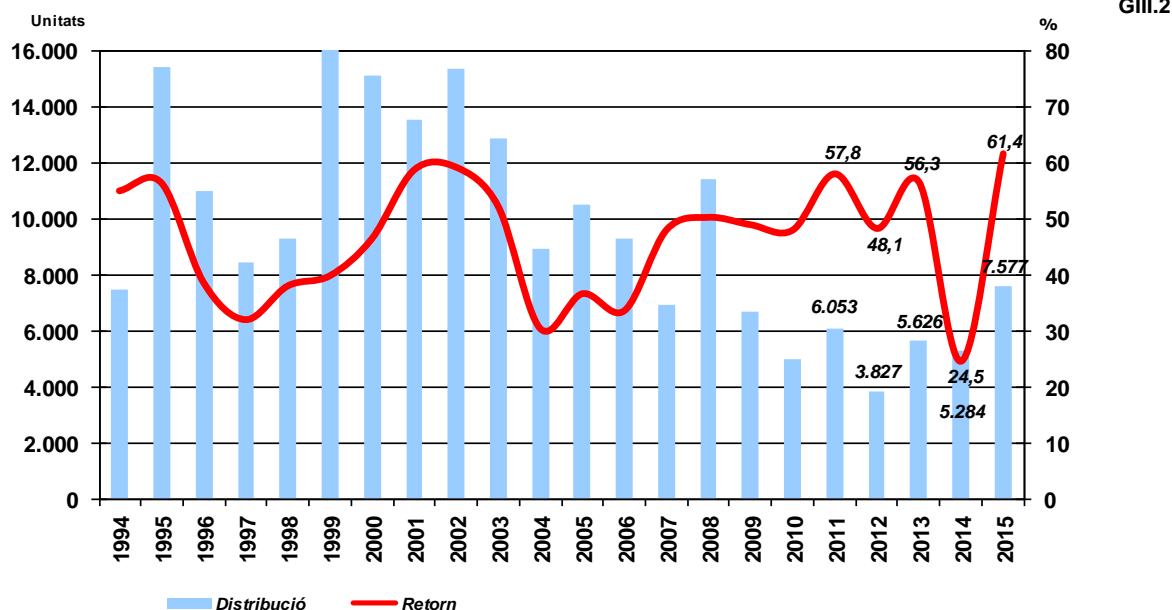
L'any 2015, el PIX ha distribuït un total de 9.216 kits, 831 més que l'any 2014, fet que representa una variació relativa del 9,91%. D'aquest total, el 82,22% han estat distribuït a través de les 22 farmàcies comunitàries que participen en el programa i el 14,65% a través del Centre d'atenció a les drogodependències –programa d'agents de salut i des del propi dispensari- i el 3,14% a través de l'únic cap de ciutat que hi participa. En aquest sentit, l'evolució seguida el darrer any per la distribució de kits a les farmàcies i al CAD ha estat molt diferent; mentre les farmàcies incrementen el nombre de kits distribuïts (+2.293), el CAD el disminueix (-1.450).

En els darrers cinc anys, el PIX ha distribuït un total de 40.197 kits, la xifra més baixa de tota la sèrie, 2.058 kits inferior al període 2010-2014 i 41.224 kits menor que els distribuïts en el període 1999-2003 en què s'assolí el màxim amb 81.421. En el període 2011-2015, les farmàcies han distribuït el 70,57% dels kits i el CAD el 25,69%.

Per la seva banda, el CAP del Camí del Mig dona compte del 3,14% del total de kits distribuïts en el darrer any i del 3,74% del període 2011-2015.

L'any 2015, el percentatge de retorn de kits de xeringues a les farmàcies és del 61,4%. Un registre sorprenent perquè, a banda de ser el més elevat de tota la sèrie iniciada el 1994, marca una nova tendència, clarament diferent a la de l'any 2014, en què per contra es registrava el percentatge de retorn més baix de tota la sèrie. Caldrà esperar al registre del pròxim any per valorar quina és la tendència que es consolida i quins poden ser els factors que ajuden a comprendre aquestes variacions. Canvis en el registre del PIX d'algunes farmàcies i l'augment o disminució de la població transeünt i de fora de la ciutat, que habitualment compra els kits però no els intercanvia, poden ser factors que ajudin a interpretar aquestes diferències.

Nombre de kits de xeringues distribuïts i percentatge de retorns*

*22 farmàcies.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de les farmàcies de Mataró que participen en el Programa d'intercanvi de xeringues i PMD.

El PIX té com objectiu minimitzar la presència de xeringues a la via pública. Per assolir aquest objectiu s'han posat en marxa tot un seguit d'accions per minimitzar-ne la presència:

Acció 1.

Registre de recollida de les xeringues recollides a la via pública.

Acció 2.

Recollida higiènica i gestió dels residus.

Acció 3.

Actuació que s'efectua en casos d'urgència des del Servei de la Policia Local.

Acció 4.

Seguiment de les zones amb indicis de consum.

Acció 5.

Actuació coordinada dels diversos serveis davant la detecció de zones de consum.

Arran de les actuacions efectuades des dels diversos serveis es disposa d'un registre sistemàtic de la recollida de xeringues, bàsicament per part del Servei de Manteniment, el Servei de la Policia Local i el Centre d'Atenció a les Drogodependències. A les zones amb indicis de consum s'ha incrementat la neteja i s'ha establert contacte amb els usuaris de drogues amb l'objectiu de reduir els danys relacionats amb el seu ús, facilitar la recollida de xeringues i posar-los en contacte amb els recursos de tractament.

L'any 2015, s'han recollit un total de 655 xeringues abandonades a la via pública, el tercer registre més baix des de que es va reprendre el registre l'any 2006. Respecte a fa un any, s'han recollit 191 xeringues menys, la qual cosa representa una variació relativa del -22,58%. Caldrà veure si els registres dels pròxims anys confirmen aquesta tendència o si es produeix un nou repunt com el que ja va tenir lloc el 2013.

Pel que fa als serveis implicats en la recollida, només el Servei de la Policia Local ha recollit un nombre de xeringues (102) superior a un any abans (+41). El descens anual més significatiu correspon al CAD (-198). En els darrers cinc anys, el Servei de Manteniment ha anat reduint el

nombre de xeringues que ha recollit a la via pública; el 2015, amb només 15 xeringues recollides, marca el mínim de la sèrie del servei iniciada l'any 1993.

Recollida de xeringues per serveis

	SPL*	Mant	CAD	SSP	FCC	Total	TIII.20
2006	65					65	
2007	165	70				235	
2008	86	367	787	4		1.244	
2009	46	167	628	12		853	
2010	27	71	777			875	
2011	80	231	543			854	
2012	29	217	612			858	
2013	238	108	688		39	1.073	
2014	61	43	709		33	846	
2015	102	15	511		27	655	

Font: elaboració a partir de les dades subministrades pels diversos serveis implicats: *SPL: Servei de la Policia Local de Mataró; Mant: Servei de Manteniment; CAD: Centre d'atenció a les drogodependències; SSP: Secció de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró

(*) L'any 2007 computa la suma de la recollida del Servei de la Policia Local i dels dos darrers mesos de l'any del Servei de Manteniment.

Xeringues recollides pel Servei de manteniment de l'Ajuntament de Mataró

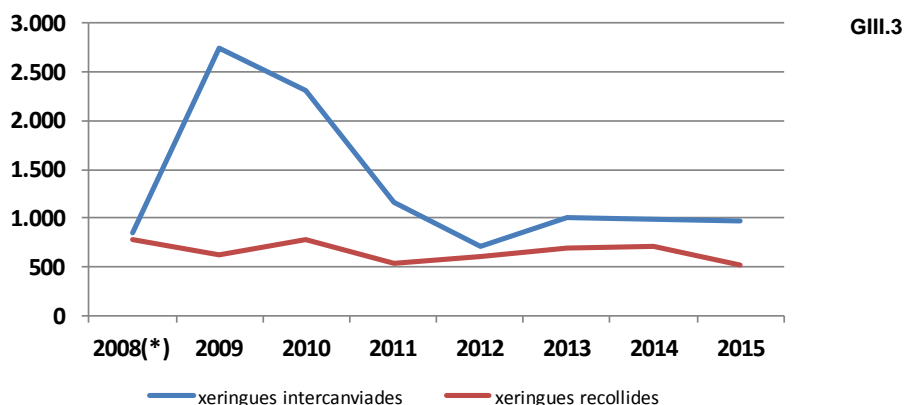
	Nombre	Variació absoluta	Variació (%)	TIII.21
1993	496			
1994	294	-202	-40,73	
1995	374	80	27,21	
1996	235	-139	-37,17	
1997	343	108	45,96	
1998	162	-181	-52,77	
2007*	70	-92	-56,79	
2008	367	297	424,29	
2009	167	-200	-54,50	
2010	71	-96	-57,49	
2011	231	160	225,35	
2012	217	-14	-6,06	
2013	108	-109	-50,23	
2014	43	-65	-60,19	
2015	15	-28	-65,12	
Total	3.193			

(*) L'any 2007 computa la suma de la recollida del Servei de la Policia Local i dels dos darrers mesos de l'any del Servei de Manteniment.

Font: elaboració a partir de dades del Servei de Manteniment.

Així mateix, cal destacar les fluctuacions a l'alça i a la baixa que en els darrers tres anys descriu la sèrie de xeringues recollides pels agents de salut del CAD. Si es compara aquesta sèrie amb la de xeringues intercanviades no resulta fàcil establir una correspondència entre totes dues sèries. Per exemple, en els darrers tres anys les oscil·lacions de les recollides no es corresponen amb variacions significatives del nombre de xeringues intercanviades.

Programa d'Agents de Salut. Mataró 2008-2015

Actuacions dels agents de salut en zones amb indicis de consum de drogues. Mataró 2008-2015

	Xeringues intercanviades			Xeringues recollides			Contactes nous		
	Nombre	V(abs)	V(%)	Nombre	V(abs)	V(%)	Nombre	V(abs)	V(%)
2008(*)	845			787					
2009	2.752	1.907	225,68	628	-159	-20,20	38	38	
2010	2.313	-439	-15,95	780	152	24,20	85	47	123,68
2011	1.169	-1.144	-49,46	543	-237	-30,38	8	-77	-90,59
2012	712	-457	-39,09	612	69	12,71	9	1	12,50
2013	998	286	40,17	688	76	12,42	32	23	255,56
2014	989	-9	-0,90	709	21	3,05	10	-22	-68,75
2015	967	-22	-2,22	511	-198	-27,93	6	-4	-40,00

(*) El Programa d'agents de salut es posa en marxa a l'octubre de 2008

Font: elaboració a partir de dades del Programa d'agents de salut d'Àmbit Prevenció.

L'any 2015, els agents de salut han intercanviat 814 xeringues, una xifra menor a la registrada l'any anterior amb 989. L'any 2009, es va registrar el nombre més elevat d'intercanvis amb 2.752 i el més petit el 2012 amb 712.

6. Programa de manteniment amb metadona

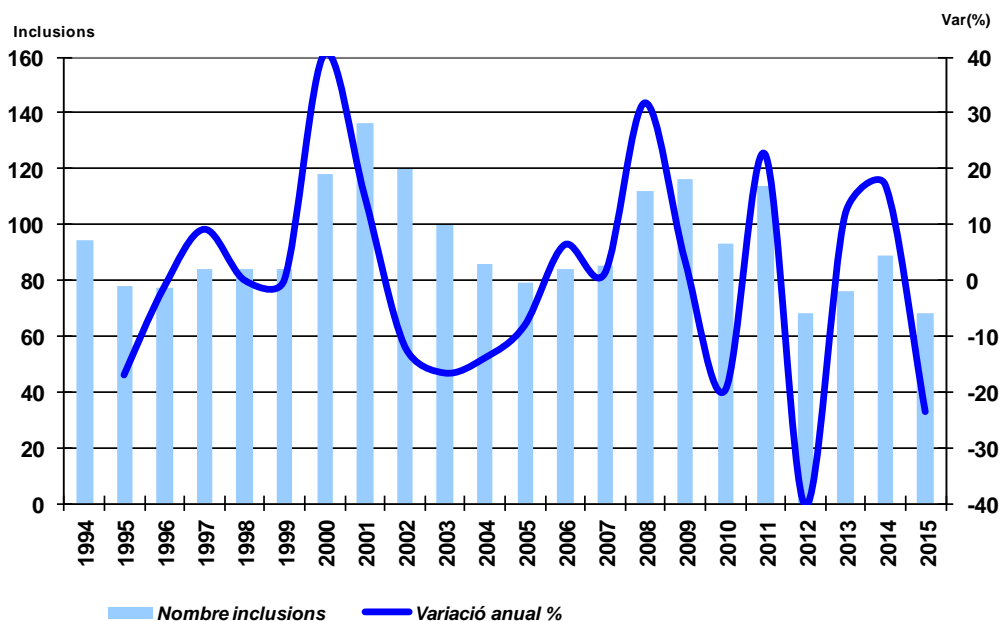
Nombre d'inclusions i usuaris

L'any 2015 s'han registrat un total de 68 noves inclusions al Programa de Manteniment amb Metadona; una xifra inferior a la registrada en els dos darrers anys i igual a la de l'any 2012. En els darrers cinc anys, el nombre total d'inclusions ha estat de 415, el nombre total més baix fora del període 1995-1999 (407). El major nombre de noves inclusions a aquest programa va tenir lloc en el període 2000-2004 amb 560 inclusions.

La mitjana mensual de persones usuàries del PMM de 2015 és de 148,3 –si només s'agafa les dades del CAD-, i de 157,4 si s'afegeixen també els casos tractats a través de les farmàcies. En aquest últim cas, la mitjana superaria la de 2001, marcant un nou màxim de la sèrie.

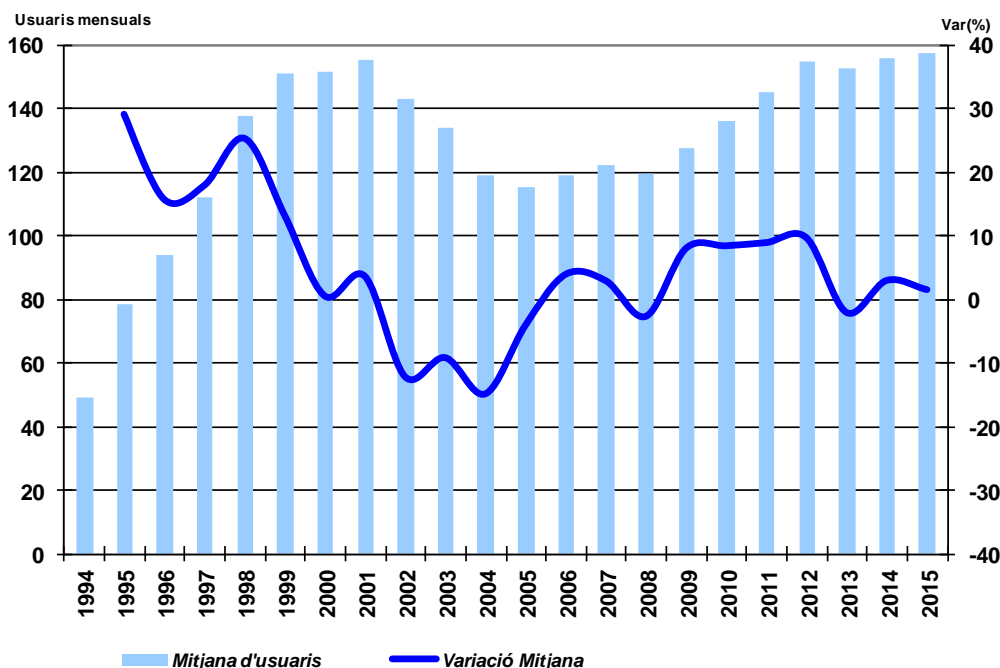
GIII.4

Nombre i variació de les inclusions al Programa de Manteniment amb Metadona (PMM)

Mitjana mensual d'usuaris al Programa de Manteniment amb Metadona

GIII.5

* A partir de 2002 s'afegeixen les inclusions al PMM de farmàcies.
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

7. Formació d'usuaris en actiu

El darrers dos anys, s'han realitzat 34 tallers adreçats a usuaris en actiu que han aplegat a un total de 123 participants i 331 assistències. En el període 2011-2015, el Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD) ha organitzat un total de 99 tallers, la segona xifra més elevada des de l'inici de la sèrie en el període 2001-2005, després del període 2010-2014. En aquests cinc anys, el nombre total d'assistències és de 1.014, només per darrera del període 2010-2014.

TIII.23 **Formació d'usuaris en actiu**

	Tallers	Participants	Assistències
2001	12	36	97
2002	12	20	107
2003	12	20	107
2004	0	0	0
2005	16	41	167
2006	12	30	108
2007	12	30	102
2008	12	34	123
2009	16	43	148
2010	15	43	153
2011	17	70	190
2012	26		282
2013	22		211
2014	21	76	193
2015	13	47	138

Font: Centre d'atenció a les drogodependències (CAD)

8. Protocol de coordinació assistencial

El Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró marca com a objectiu prioritari disposar d'un protocol de col·laboració entre els diferents nivells assistencials per tal de garantir la continuïtat assistencial i millorar l'adherència al tractament. Així, durant l'any 2007 es va crear un grup de treball la missió del qual és elaborar un protocol que defineixi les accions a desenvolupar des dels diversos nivells d'assistencials hospitalari i extrahospitalari .

La proposta inclou les estratègies de coordinació entre serveis, la formació dels professionals implicats i l'avaluació de l'adherència.

A. Formació als equips d'atenció primària i als professionals de les farmàcies comunitàries

El grup de coordinació assistencial de la Comissió Tècnica del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró, amb l'objectiu de garantir la continuïtat assistencial dels afectats pel VIH en el tractament i l'atenció de la resta de problemes de salut, ha donat continuïtat a les sessions de formació –iniciades el 2009- adreçades a farmàcies i centres d'atenció primària.

La sessió de formació de l'any 2015 “L'abordatge de la sexualitat des de l'atenció primària II”, dona continuïtat a la que es va efectuar l'any anterior. L'objectiu d'ambdues sessions de formació és millorar la detecció de la infecció pel VIH i minorar el retard diagnòstic, facilitant així la modificació de conductes de risc i l'accés al tractament antiretroviral. Els ponents de les sessions són membres de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró, el Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat (CJAS) i l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASP-BCN).

Cal tenir present que moltes persones infectades pel VIH desconeixen que són seropositives i al voltant del 30% de les noves infeccions es diagnostiquen massa tard. Identificar i diagnosticar a les persones amb risc d'infecció és molt important ja que permet intervenir per modificar conductes de risc i retardar la progressió de la infecció a Sida. El diagnòstic precoç es pot fer en diferents àmbits - farmàcies comunitàries, serveis d'urgències, consultes d'atenció primària...

Així, atès que la sessió de l'any passat anava adreçada a l'abordatge de la conducta sexual dels homes que fan sexe amb homes, enguany gira a l'entorn de com s'atén la diversitat sexual en relació al VIH i les ITS entre els joves, els adults, la gent gran... des de l'atenció primària de salut, les

farmàcies o d'altres serveis d'atenció a la salut. També s'informa de les noves recomanacions per al diagnòstic precoç del VIH en l'àmbit sanitari, recomanacions adreçades a persones amb sospita clínica d'infecció com a persones asimptomàtiques que refereixin o no pràctiques de risc.

Sessió de formació. ITS i VIH . 2014

TIII.24

Entitat organitzadora	Formadors	Total participants sessió	Total participants de Mataró	Procedència participants	Mitjana satisfacció	Distribució territorial
Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró	UFS ASSIR ASP-BCN	48	46	18 Centres d'Atenció Primària 2 ASSIR- ICS 2 Fundació Àmbit Prevenció 2 Salut Pública (Ajuntament Mataró) 3 Unitat Funcional de la Sida (Hospital de Mataró) 10 Altres serveis de l'Hospital de Mataró 2 alumnes del Grau d'Infermeria del TCM 2 n.d.	8,6	Atenció primària: ABS1 (1), ABS2 (3), ABS3 (2), ABS5 (2), ABS7 (3)

* Noms dels centres d'atenció primària per àrea bàsica de Salut (ABS): ABS1 (CAP La Riera); ABS2 (CAP Mataró-Centre); ABS3 (CAP Rocafonda-Palau); ABS4 (CAP Cirera-Molins); ABS5 (CAP Ronda Cerdanya); ABS6 (CAP Maresme); ABS7 (CAP Ronda Prim).

Sessió de formació. ITS i VIH . 2015

TIII.25

Entitat organitzadora	Formadors	Total participants sessió	Total participants de Mataró	Procedència participants	Mitjana satisfacció	Distribució territorial
Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró	UFS CJAS ASP-BCN	44	40	10 Centres d'Atenció Primària 3 ASSIR- ICS 3 Fundació Àmbit Prevenció 2 Salut Pública (Ajuntament Mataró) 2 Unitat Funcional de la Sida (Hospital de Mataró) 17 Altres serveis de l'Hospital de Mataró	8,8	Atenció primària: ABS2 (3), ABS3 (1), ABS4 (4), ABS7 (1), ABS_Premià (1)

* Noms dels CAPS per Àrea bàsica de Salut (ABS): ABS1 (CAP La Riera); ABS2 (CAP Mataró-Centre); ABS3 (CAP Rocafonda-Palau); ABS4 (CAP Cirera-Molins); ABS5 (CAP Ronda Cerdanya); ABS6 (CAP Maresme); ABS7 (CAP Ronda Prim)

TIII.26 Protocol de coordinació assistencial. Informació i formació de professionals

Any	Sessions	Tipus sessió	Participants	Valoració
2008	1	SI	23 de farmàcies	8,4
2009	13	SF	27 de farmàcies 253 d'EAP	7,5
2010	13	SF	12 de farmàcies 194 d'EAP	7,4
2011	2	Taller i SF	15 i 21 de farmàcies o ABS de Mataró	8,6
2012	1	SF	27 assistents de farmàcies i professionals sanitaris	8,1
2013	1	SF	28 professionals EAP, ASSIR i altres	8,75
2014	1	SF	18 EAP, 28 d'altres serveis de Mataró i 2 ASP-BCN	8,6
2015	1	SF	10 CAP, 3 ASP-BCN i CJAS, 31 altres serveis	8,8

Font: elaboració a partir de dades de la Secció de Salut Pública.

B. Taules informatives del dia mundial de la sida

El Grup de Coordinació Assistencial de la Comissió Tècnica per a la Prevenció del VIH i la Sida a Mataró, ha organitzat els dos darrers anys en motiu de la commemoració del Dia Mundial de la Sida, taules informatives amb l'objectiu de facilitar l'accés a la prova ràpida o a la prova anònima, informar dels recursos existents, així com de facilitar informació general sobre el VIH/Sida.

A part dels punts d'informació habituals –aproximadament 20-, es van organitzar les següents taules informatives ateses pels agents de salut formats per efectuar la intervenció: 4 taules situades a les farmàcies que realitzen la prova ràpida, 3 taules als centres d'atenció primària i a l'ASSIR i 1 taula al vestíbul de l'Hospital de Mataró.

Taules informatives dia mundial de la sida. Inscripcions a la sessió de formació de voluntaris. 2015

Procedència	Participants	Valoració
Estudiants farmàcia de la UB	4	
Estudiants de 4t d'infermeria del TCM	2	
Estudiants del Màster de Psicòleg General Sanitari en pràctiques a l'Hospital –Salut Mental i Addiccions	2	
Estudiants de 4t de Psicologia en pràctiques a l'Hospital –Salut Mental i Addiccions	1	
Infermers/res residents a l'Hospital de Mataró –Salut Mental i Addiccions	2	
Total	11	9,36

TIII.27

Taules informatives dia mundial de la sida. Intervenció 1 de desembre de 2015

TIII.28

Localització	Agents de salut	contactes	Informació i consultes	Valoració**
Farmàcia Fité	1	24	3	7
Farmàcia Roca	1	18	1	6
Farmàcia Corona-Subirana	2	59	33	7
Farmàcia Via	1	59	8	8
CAP Mataró 2	2	70	63	9
CAP Mataró 3	2	73	53	10
CAD	2	80	29	9
Hospital de Mataró	2	147	147	9
Total	13	530	337	8,13

* Agents de salut formats participants: 13 (11 formats i 2 suport)

* Farmàcies on es realitza el test de la prova ràpida per detectar anticossos del VIH/Sida

** Valoració de qui s'ha encarregat de portar la taula

Històric de les taules informatives del dia mundial de la sida

TIII.29

	Agents de salut	contactes	Informació i consultes	Valoració**
2014	8	460	236	8,57
2015	13	530	337	8,13

C. Informació sobre recursos de la ciutat

L'edició del fullet "No ignoris la sida, tens serveis molt a prop teu" forma part d'un conjunt d'accions del Pla d'actuació sobre el VIH/sida a Mataró destinades a garantir la continuïtat assistencial i millorar l'adherència al tractament de les persones amb VIH/sida. L'objectiu del material és garantir que la població en general tingui coneixement dels recursos d'informació, atenció i tractament del VIH/sida a Mataró i de les prestacions que s'ofereixen des dels diversos serveis de la ciutat en relació al VIH i la sida.

En els dos darrers anys s'han distribuït un total de 4.850 fullets -3.050 només l'any 2015-, més la meitat a través de les farmàcies comunitàries, el 3,9% mitjançant els Centres d'Atenció Primària i el 16,39% a través d'altres dispositius com les taules informatives del dia mundial de la sida. En aquest mateix període, el Centre d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de l'ICS (ASSIR) i la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró han distribuït el 8,25%, respectivament.

Distribució del fullet de recursos del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró

TIII.30

Entitats distribuïdores	4rtrm.2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Farmàcies (33)	825	86,84	1.450	37,86			1.650	47,83	1.900	30,79	820	47,67	900	50,0	1.800	59,0
ABS (7)/ Urgències			1.700	44,39	700	70,0			1.560	25,3	200	11,6		0,0	150	4,9
Àmbit Prevenció			280	7,31	50	5,0			250	4,1						
ASSIR	100	10,53							300	4,9	400	23,3	200	11,1	200	6,6
CAD					100	10,0	200	5,8	300	4,9					200	6,6
Unitat de SIDA			300	7,83	150	15,0	200	5,8	300	4,9	300	17,4	200	11,1	200	6,6
Altres*	25	2,63	100	2,61			1.400	40,58	1.560	25,28			500		500	16,39
Total	950	100	3.830	100	1.000	100	3.450	100	6.170	100	1.720	100	1.800	100	3.050	100

* Anys 2011 i 2012: Taules informatives del dia mundial de la sida.

Font: elaboració a partir de dades de la Secció de Salut Pública.

9. Programa d'intervenció amb dones en situació d'exclusió que exerceixen el treball sexual

L'any 2007, la Fundació Àmbit Prevenció (FAP), va efectuar una prospecció sobre treball sexual a Mataró amb l'objectiu de conèixer les necessitats d'aquesta població i dissenyar futures intervencions. La intervenció s'inicia l'octubre de 2008, i mica en mica s'aconsegueix contactar amb un major nombre de treballadores sexuals que treballen a locals, pisos i al carrer; col·lectiu aquest

últim particularment vulnerable. Malauradament, problemes de finançament van interrompre el programa el 2012, tornant-se a posar en funcionament a finals d'aquell mateix any.

L'objectiu del programa de la FAP és contactar amb les treballadores sexuals per facilitar-les material de prevenció del VIH/SIDA i altres infeccions de transmissió sexual (ITS); proporcionar missatges preventius clars sobre prevenció de la Sida i altres ITS; informar sobre els serveis gratuïts que poden ser del seu interès a Mataró; facilitar l'accés als serveis socials i sanitaris; detectar necessitats relacionades amb el seu entorn laboral i personal, facilitant la informació i les derivacions que siguin necessàries als serveis locals.

L'any 2015, s'ha contactat amb un total de 15 dones a la via pública, 3 d'elles són nous contactes. Des d'Àmbit Prevenció s'estima que pugui ser un nombre pròxim a la totalitat de les dones que exerceixen la prostitució al carrer a la zona. Pel que fa al perfil d'aquestes treballadores, la mitjana d'edat és de 29 anys. Per nacionalitat, el 80% són dones de Nigèria i el 20% de Romania². Els dos darrers anys, a diferència del que passava abans, també es detecta la presència de dones nigerianes als pisos i locals.

El darrer any, Àmbit Prevenció ha fet intervenció en 16 pisos, 2 més que en l'any anterior, el que ha suposat contactar amb 83 noies i 5 transgènere. En el cas dels locals, han contactat amb 253 dones, xifra inferior a la de l'any anterior, com a conseqüència del tancament d'un club.

Es valora que les accions preventives realitzades tenen un impacte que va més enllà d'aquestes persones, ja que també arriben als clients i a les seves parelles afectives.

Programa d'intervenció amb treballadores sexuals

TIII.31

	2008	2009	2010	2011	2012*	2013	2014	2015
Nombre de treballadores sexuals contactades a la via pública	31	44	44	40	21	26	15	15
Nombre de contactes nous a la via pública	31	13	10	3	5	5	6	3
Nombre de locals	2	2	3	3	3	3	5	4
Nombre de pisos on es fa intervenció	1	3	5	7	11	6	14	16

* Intervenció de gener a juny de 2012

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

Distribució per lloc d'origen de les treballadores sexuals contactades a la via pública⁽¹⁾

TIII.32

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		Total	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nigèria	15	48,39	5	38,46	26	59,09	21	52,5	16	76,2	18	69,2	12	80,0	12	80,0	125	60,98
Romania	9	29,03			6	13,64	5	12,5	4	19,0	1	3,8	3	20,0	3	20,0	31	15,12
Espanya	2	6,45	4	30,77	2	4,55	3	7,5									11	5,37
Guinea			2	15,38	1	2,27	3	7,5	1	4,8	1	3,8					8	3,90
Gàmbia	2	6,45			2	4,55	3	7,5									7	3,41
Albània	1	3,23	1	7,69	2	4,55	2	5,0			3	11,5					9	4,39
Bulgària	2	6,45			1	2,27	1	2,5			1	3,8					5	2,44
Marroc			1	7,69							2	7,7					3	1,46
Colòmbia					1	2,27											1	0,49
Ucraïna					2	4,55	2	5,0									4	1,95
Rússia					1	2,27											1	0,49
Total	31	100	13	100	44	100	40	100	21	100	26	100	15	100	15	100	205	100

(1) Càmput anual de contactes nous.

Font: elaboració a partir de dades de Fundació Àmbit Prevenció.

² . La situació registrada a Mataró no és exclusiva de la ciutat. En un estudi sobre les característiques socials, conductes de risc i prevalença del VIH/ITS en dones treballadores del sexe a Catalunya, elaborat conjuntament per la Fundació Àmbit Prevenció i el CEEISCAT l'any 2007, es posava de manifest un canvi en la composició del col·lectiu de treballadores sexuals amb un augment significatiu de dones procedents d'altres països i en situació administrativa no regular (http://www.fambitprevencio.org/arxius/SEISIDA_TS.pdf).

Pel que fa al col·lectiu de dones nigerianes, el 2009, el Servei Àmbit Dona de la Fundació Àmbit Prevenció -servei d'atenció socio-sanitària i d'atenció legal ubicat al barri del Raval de Barcelona- destaca que el 40% de les aproximadament 1.500 persones que atenen a l'any són dones d'aquesta nacionalitat. Així, en els darrers anys han observat un increment en la presència d'aquestes dones i en una major prevalença, situacions vinculades amb la violència de gènere. Entre elles estaria: ser víctimes de xarxes de tràfic de persones, haver patit ablació i matrimonis forçats, i violacions en països d'origen i en els d'acollida. (<http://www.fambitprevencio.org/arxius/F.AmbitPrevencio-Nigerianes2009.pdf>).

IV. Indicadors de detecció, tractament i assistència

1. Nous casos de VIH i de sida**A. Casos registrats de VIH: nous casos, noves infeccions i nous casos de VIH ja diagnosticats a l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró¹**

En els dos darrers anys, s'ha registrat dins de l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró un total de 60 casos nous de VIH, 9 menys que en el període 2013-2014. D'aquest total de casos, el 58,33% són noves infeccions² i el 41,67% casos nous amb el VIH ja diagnosticat. En els darrers cinc anys, el total de casos nous ha estat de 150, 16 menys que en el període 2010-2014 i 133 menys que en el 1994-1998, període en el qual s'assoleix el màxim de la sèrie. La mitjana de nous casos de VIH en els darrers cinc anys ha estat de 30, promig inferior al del període 2010-2014 de 33,2.

Casos nous, en seguiment i total de VIH registrats per la Unitat de Sida de l'Hospital de Mataró

	Total casos registrats ⁽¹⁾ (A)	Casos en seguiment actiu ⁽²⁾ (B)	Casos nous (C)	Noves infeccions ⁽³⁾ (D)	Casos nous amb VIH ja diagnosticat (E)	% (D) / (C)	% (E) / (C)	% (C) / (B)	% (B) / (A)
1994	143	100	64	19	45	29,69	70,31	64,00	69,93
1995	225	159	82	24	58	29,27	70,73	51,57	70,67
1996	282	177	57	22	35	38,60	61,40	32,20	62,77
1997	318	200	36	19	17	52,78	47,22	18,00	62,89
1998	362	216	44	19	25	43,18	56,82	20,37	59,67
1999	402	288	40	20	20	50,00	50,00	13,89	71,64
2000	440	288	38	22	16	57,89	42,11	13,19	65,45
2001	478	322	38	15	23	39,47	60,53	11,80	67,36
2002	513	356	35	23	12	65,71	34,29	9,83	69,40
2003	541	358	28	18	10	64,29	35,71	7,82	66,17
2004	582	387	41	26	15	63,41	36,59	10,59	66,49
2005	609	405	27	21	6	77,78	22,22	6,67	66,50
2006	646	434	37	28	9	75,68	24,32	8,53	67,18
2007	681	443	35	24	11	68,57	31,43	7,90	65,05
2008	717	465	36	21	15	58,33	41,67	7,74	64,85
2009	760	492	43	29	14	67,44	32,56	8,74	64,74
2010	800	521	40	27	13	67,50	32,50	7,68	65,13
2011	824	541	24	10	14	41,67	58,33	4,44	65,66
2012	857	556	33	23	10	69,70	30,30	5,94	64,88
2013	890	548	33	18	15	54,55	45,45	6,02	61,57
2014	926	422	36	23	13	63,89	36,11	8,53	45,57
2015	950	430	24	12	12	50,00	50,00	5,58	45,26

TIV.1.

(1) Àrea d'influència de l'Hospital de Mataró

* La diferència entre casos registrats i en seguiment actiu es justifica per: morts, trasllats i pèrdues de seguiment, entre altres motius.

(3) Malalts amb primera visita a la Unitat a l'any avaluat i data de primer VIH positiu des de l'1/09/ de l'any previ i el 31/12/ de l'any que s'avalua

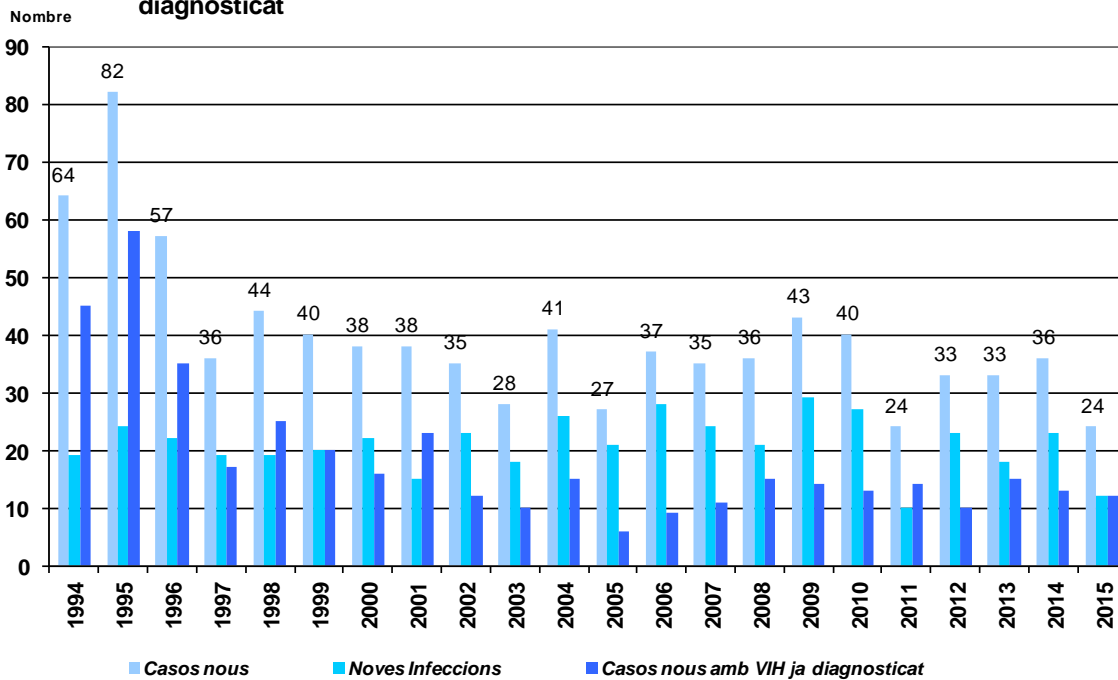
A partir del període 1997-2001, les noves infeccions de VIH sempre han donat compte d'un percentatge superior al 50% del total de casos nous. No obstant això, el percentatge del període 2011-2015 (57,33%) és el més baix des del quinquenni 2000-2004.

¹. L'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró està constituïda pels municipis d'Arenys de Mar, Arenys de Munt, Argentona, Cabrera, Cabriels, Caldes d'Estrac, Dosrius, Mataró, Òrrius, Premià de Dalt, Premià de Mar, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Vicenç de Montalt, Vilassar de Dalt i Vilassar de Mar. Població total: superior a 200.000 habitants.

². Es considera una nova infecció: malalts amb primera visita a la unitat a l'any avaluat i data de primer positiu entre l'1 de setembre de l'any previ i el 31 de desembre de l'any avaluat. Els nous casos sumen les noves infeccions i els casos nous amb VIH ja diagnosticat.

Casos nous de VIH registrats : noves infeccions i nous casos amb VIH ja diagnosticat

GIV.1.

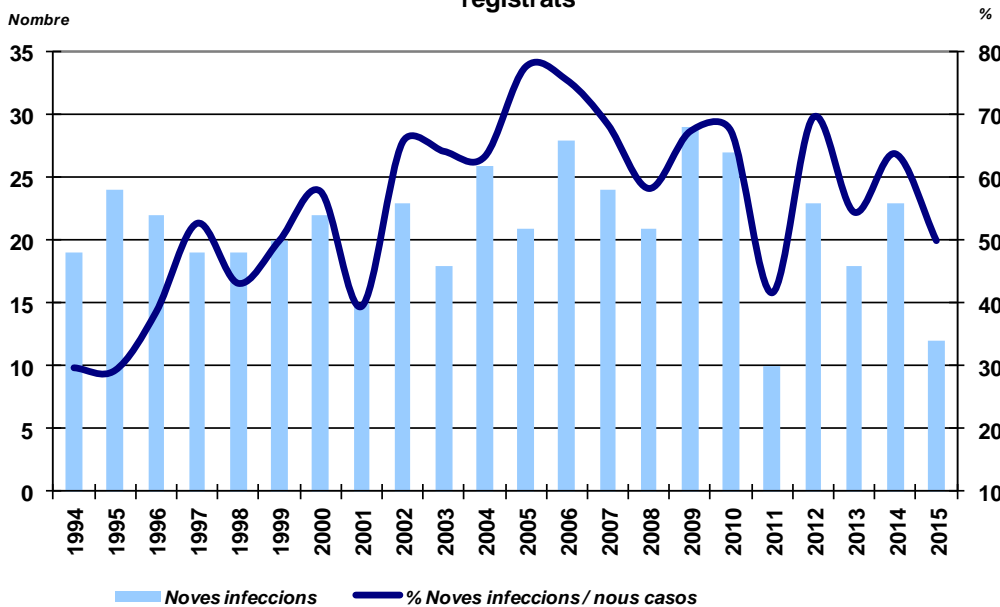

* Àrea d'influència de l'Hospital de Mataró

Font: elaboració a partir de dades de la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró.

Relació entre noves infeccions de VIH i total de nous casos de VIH registrats*

GIV.2.

* Àrea d'influència de l'Hospital de Mataró

Font: elaboració a partir de dades de la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró.

B. Noves infeccions de VIH entre residents a Mataró

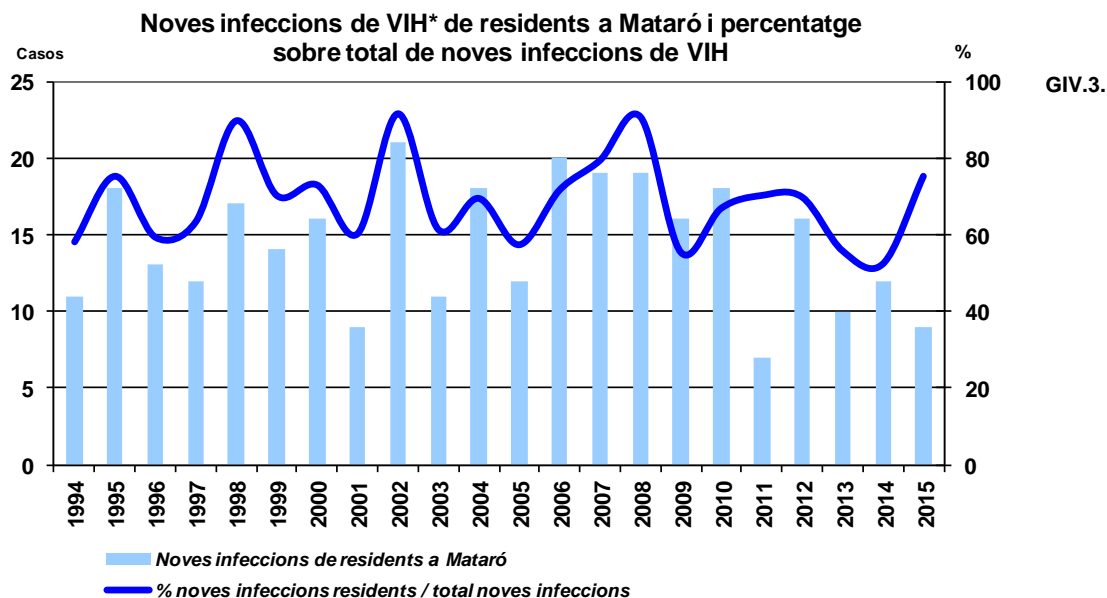
En els dos darrers anys, la meitat dels nous casos de VIH registrats a l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró són de residents de la ciutat; en el cas de les noves infeccions la relació és del 60%. En els darrers cinc anys, el 58,67% dels nous casos de l'àrea d'influència són de residents a Mataró; percentatge que puja fins el 62,79% en el cas de les noves infeccions.

Pes dels casos registrats i les noves infeccions de VIH entre els residents a Mataró

TIV.2.

	Casos registrats residents a Mataró (A)	Total casos registrats* (B)	% (A) / (B)	Noves infeccions residents a Mataró (C)	Total noves infeccions* (D)	% (C) / (D)
1994	93	143	65,03	11	19	57,89
1995	53	82	64,63	18	24	75,00
1996	38	57	66,67	13	22	59,09
1997	23	36	63,89	12	19	63,16
1998	36	44	81,82	17	19	89,47
1999	28	40	70,00	14	20	70,00
2000	26	38	68,42	16	22	72,73
2001	23	38	60,53	9	15	60,00
2002	28	35	80,00	21	23	91,30
2003	21	28	75,00	11	18	61,11
2004	23	41	56,10	18	26	69,23
2005	14	27	51,85	12	21	57,14
2006	30	37	81,08	20	28	71,43
2007	27	35	77,14	19	24	79,17
2008	25	36	69,44	19	21	90,48
2009	22	43	51,16	16	29	55,17
2010	25	40	62,50	18	27	66,67
2011	16	24	66,67	7	10	70,00
2012	22	33	66,67	16	23	69,57
2013	20	33	60,61	10	18	55,56
2014	19	36	52,78	12	23	52,17
2015	11	24	45,83	9	12	75,00
total	623	950	65,58	318	463	68,68

* Àrea d'influència de l'Hospital de Mataró

C. Nous casos de sida

En els darrers dos anys, s'ha registrat un total de 15 nous casos de sida en l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró, 2 menys que en el bienni 2013-2014, que representen l'1,76% del total de casos de VIH en seguiment. En els darrers cinc anys, es computen un total de 33 casos nous de sida -3 menys que el període 2010-2014, que donen compte de l'1,32% del total de casos de VIH en seguiment.

Nous casos de sida respecte al total de VIH en seguiment actiu

TIV.3.

	Nous casos sida	Casos VIH en seguiment	%
2005	18	405	4,4
2006	11	434	2,5
2007	15	443	3,4
2008	11	465	2,4
2009	16	492	3,3
2010	9	521	1,7
2011	4	541	0,7
2012	6	556	1,1
2013	8	548	1,5
2014	9	422	2,1
2015	6	430	1,4

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

En els darrers dos anys, es computa un total de 10 noves infeccions com a sida, 2 menys que en el bienni 2013-2014, que representen el 28,6% del total de noves infeccions de VIH. En el període 2011-2015, es registra el nombre més petit de noves infeccions com a sida (21) – 4 casos menys que en el període 2010-2014.

Nous casos de sida que d'entrada han desenvolupat la malaltia o ho han fet en el decurs del primer any

TIV.4.

	Noves infeccions com a sida	Noves infeccions de VIH
2005	7	21
2006	10	28
2007	8	24
2008	8	21
2009	12	29
2010	7	27
2011	3	10
2012	3	23
2013	5	18
2014	7	23
2015	3	12

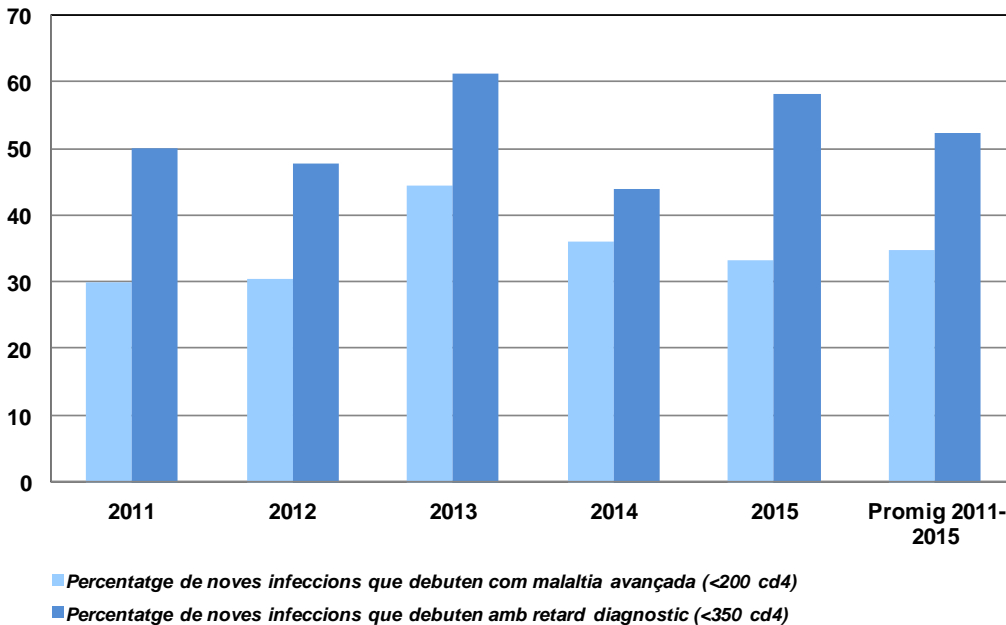
Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

En el període 2011-2015, el percentatge promig de noves infeccions que debuten com malaltia avançada (<200 cd4) és del 34,82%. En el mateix període, el promig del percentatge de diagnosi tardada (<350 cd4) –noves infeccions com a sida sobre noves infeccions de VIH- se situa en el 52,24% de les noves infeccions. Dos percentatges que corroboren l'apreciació dels professionals de l'Unitat Funcional de la Sida (UFS) de què encara no s'observa una millora substancial del

diagnòstic precoç, malgrat les accions de sensibilització i formació realitzades entre els professionals sanitaris en els darrers anys.

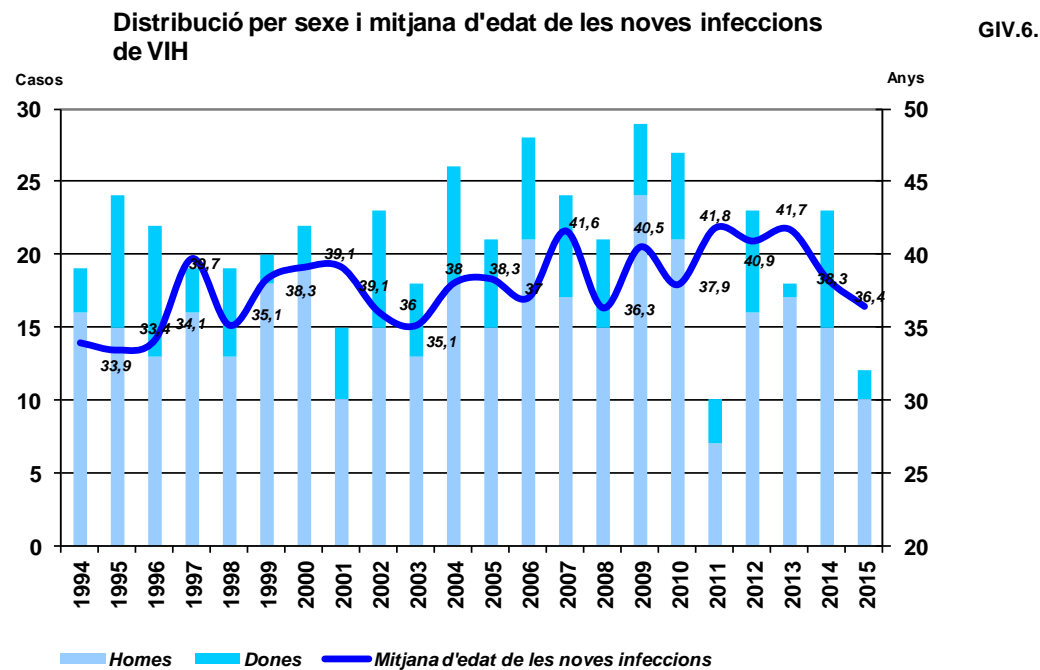
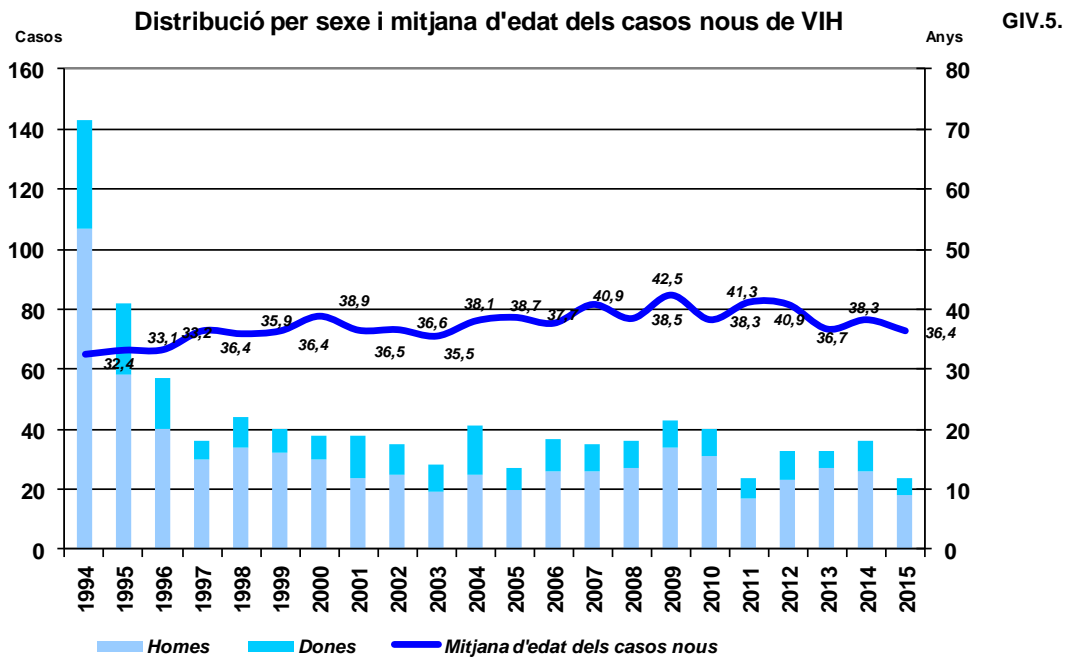
**Percentatge de retard diagnòstic en noves infeccions de sida.
Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró. 2011-2015**

GIV.4.

D. Distribució anual per sexe i edat dels nous casos de VIH i de les noves infeccions de VIH

El darrers dos anys, la distribució per sexe dels 60 nous casos de VIH ha estat de 44 homes i 16 dones. En tota la sèrie, iniciada el 1994, els homes gairebé sempre expliquen tres quartes parts del total de casos, en el darrer any el 75%. L'any 2015, la mitjana d'edat dels nous casos és de 36,4 anys, 1,02 anys inferior al promig del període 1994-2015. En el cas de les noves infeccions, la pauta descrita es manté. Així, en el bienni 2014-2015, de les 35 noves infeccions de VIH, 25 són d'homes (71,4%). El darrer any, la mitjana d'edat de les noves infeccions se situa també en els 36,4 anys, 1,44 anys menys que el promig del període 1994-2014.

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

E. Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH

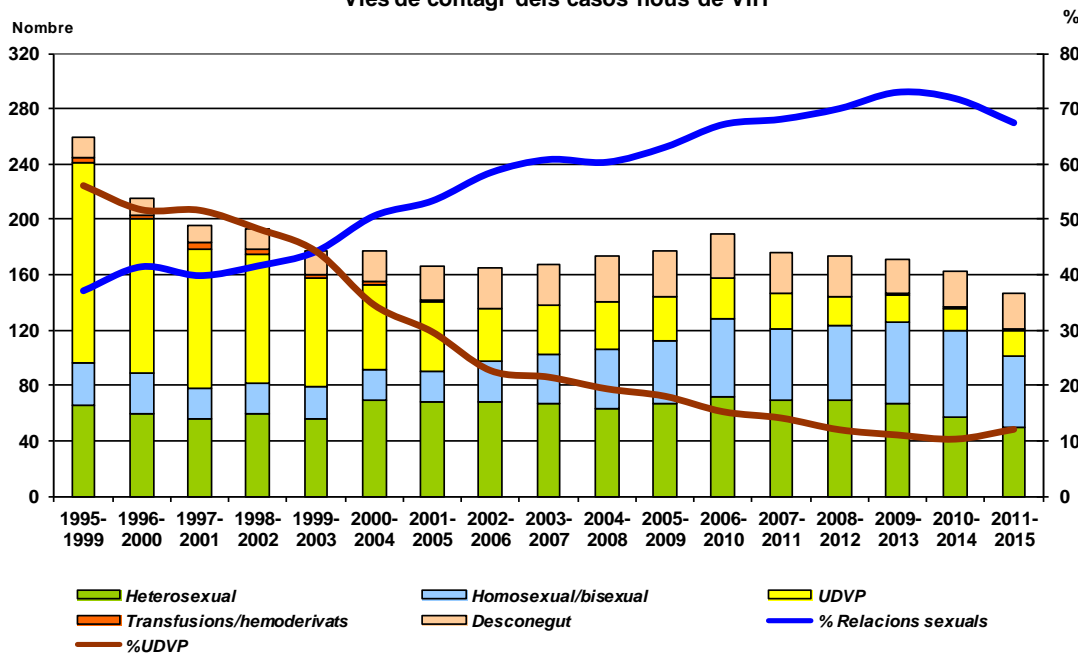
En el bienni 2014-15, es corrobora l'afirmació feta en els darrers anys sobre el protagonisme de les relacions sexuals com a via principal de transmissió dels casos nous de VIH, tant si aquestes relacions són heterosexuals com homosexuals/bisexuals. Així, el 65% del total de casos tenen com origen de la transmissió la via sexual. En el mateix període, el contagi per consum de drogues per via parenteral dóna compte del 10% del total de casos nous de VIH. En els darrers cinc anys, la transmissió per via sexual representen el 67,33% dels 150 casos i els UDVP del 12%.

Vies de transmissió dels nous casos de VIH registrats a la UFS de l'Hospital de Mataró

TIV.5.

	Heterosexual	Homosexual/ bisexual	UDVP	Transfusions/ hemoderivats	Desconegut	Punció accidental	Transmissió vertical	Total	%UDVP	% Relacions sexuals
1994	34	16	87	1	5	0	0	143	60,84	34,97
1995	17	7	51	2	5	0	0	82	62,20	29,27
1996	17	8	29	0	3	0	0	57	50,88	43,86
1997	9	5	18	1	3	0	0	36	50,00	38,89
1998	17	2	23	1	1	0	0	44	52,27	43,18
1999	6	8	24	0	2	0	0	40	60,00	35,00
2000	11	6	17	1	3	0	0	38	44,74	44,74
2001	13	1	19	1	4	0	0	38	50,00	36,84
2002	12	5	11	0	5	1	1	35	31,43	48,57
2003	14	3	8	0	3	0	0	28	28,57	60,71
2004	19	7	7	0	7	0	1	41	17,07	63,41
2005	10	6	5	0	6	0	0	27	18,52	59,26
2006	13	9	7	0	8	0	0	37	18,92	59,46
2007	11	10	9	0	5	0	0	35	25,71	60,00
2008	10	11	6	0	8	1	0	36	16,67	58,33
2009	23	9	5	0	6	0	0	43	11,63	74,42
2010	15	17	2	0	6	0	0	40	5,00	80,00
2011	10	5	3	0	5	0	1	24	12,50	62,50
2012	11	12	5	0	4	0	1	33	15,15	69,70
2013	8	16	4	1	4	0	0	33	12,12	72,73
2014	13	12	3	0	7	0	1	36	8,33	69,44
2015	8	6	3	1	6	0	0	24	12,50	58,33

Vies de contagi dels casos nous de VIH

GIV.7.

Pel que fa a les noves infeccions de VIH, les relacions sexuals són la via principal de contagi en el 65,71% dels 35 casos registrats en el darrer bienni. Pel conjunt del període 2011-2015, les relacions sexuals han estat la via de transmissió en el 74,42% dels 86 casos i la via parenteral en el 2,33%. Des de l'inici de la sèrie, en el cas de les noves infeccions de VIH, les relacions sexuals sempre han representat un percentatge més elevat de transmissions del VIH que la via parenteral. En canvi, en el cas dels casos nous de VIH, els casos d'infecció per via sexual van donar compte d'un percentatge superior de casos que els UDVP a partir del període 1999-2003.

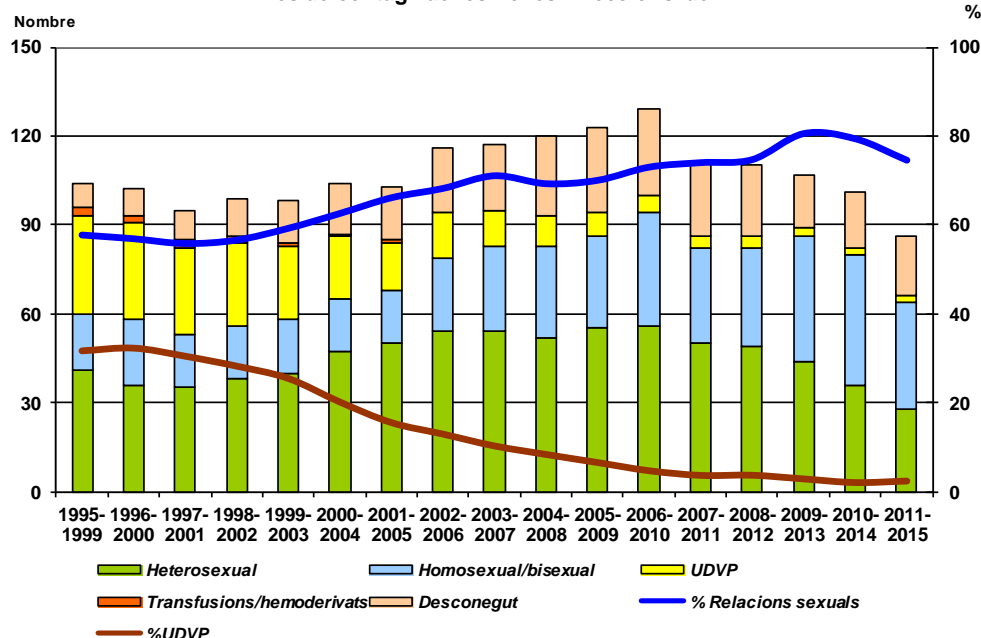
Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH registrades a la UFS de l'Hospital de Mataró

TIV.6.

	Heterosexual	Homosexual/ bisexual	UDVP	Transfusions /hemoderivats	Desconegut	Punció accidental	Transmissió vertical	Total	%UDVP	% Relacions sexuals
1994	5	5	8	1	0	0	0	19	42,11	52,63
1995	12	2	7	1	2	0	0	24	29,17	58,33
1996	8	5	7	0	2	0	0	22	31,82	59,09
1997	7	3	6	1	2	0	0	19	31,58	52,63
1998	9	2	6	1	1	0	0	19	31,58	57,89
1999	5	7	7	0	1	0	0	20	35,00	60,00
2000	7	5	7	0	3	0	0	22	31,82	54,55
2001	7	1	3	1	3	0	0	15	20,00	53,33
2002	10	3	5	0	5	0	0	23	21,74	56,52
2003	11	2	3	0	2	0	0	18	16,67	72,22
2004	12	7	3	0	4	0	0	26	11,54	73,08
2005	10	5	2	0	4	0	0	21	9,52	71,43
2006	11	8	2	0	7	0	0	28	7,14	67,86
2007	10	7	2	0	5	0	0	24	8,33	70,83
2008	9	4	1	0	7	0	0	21	4,76	61,90
2009	15	7	1	0	6	0	0	29	3,45	75,86
2010	11	12	0	0	4	0	0	27	0,00	85,19
2011	5	2	0	0	3	0	0	10	0,00	70,00
2012	9	8	2	0	4	0	0	23	8,70	73,91
2013	4	13	0	0	1	0	0	18	0,00	94,44
2014	7	9	0	0	7	0	0	23	0,00	69,57
2015	3	4	0	0	5	0	0	12	0,00	58,33

Vies de contagi de les noves infeccions de VIH

GIV.8.

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

2. Proves de detecció del VIH

Actualment, la prova de detecció del VIH és una analítica de sang que detecta la presència d'anticossos del virus de la immunodeficiència humana. A Mataró hi ha diversos serveis sanitaris on es pot efectuar la prova: centres d'atenció primària, Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR), telèfon de la prova anònima a l'Hospital de Mataró i, des de l'any 2009, a quatre farmàcies de la ciutat.

A. Prova de detecció per centres demandants

L'any 2015 s'han realitzat un total de 6.259 proves d'Elisa VIH demandades des de la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró, els centres d'atenció primària de l'Institut Català de la Salut (ICS) i del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM) de la ciutat de Mataró i el Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) de l'ICS. A partir d'aquestes proves s'han detectat un total de 27 positius -el 0,43% de les proves- un nombre clarament inferior als 44 registrats el 2014. Si agrupem les dades en períodes de cinc anys, el nombre de positius segueix una línia ascendent que arriba al seu màxim en el període 2010-2014 amb 179 i que baixa en el 2011-2015 a 161, 0,61% de totes les proves realitzades en aquest període.

Nombre anual de proves de VIH

Any	Proves	positius	%
2005	2.461	17	0,69
2006	2.396	28	1,17
2007	2.940	22	0,75
2008 ⁽¹⁾	6.523	26	0,40
2009	6.105	37	0,61
2010 ⁽²⁾	4.681	45	0,96
2011	4.331	26	0,60
2012	5.411	40	0,74
2013	5.081	24	0,47
2014	5.453	44	0,81
2015	6.259	27	0,43

TIV.7.

Nombre de proves de VIH realitzades i total positius per servei demandant. Mataró 2010-2015

	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Proves	Positius	Proves	Positius	Proves	Positius	Proves	Positius	Proves	Positius	Proves	Positius
Hospital de Mataró	2.352	39	2.331	20	2.083	31	2.070	16	2.263	37	2.408	23
Centres d'atenció primària	2.329	6	2.000	6	2.208	7	1.721	8	1.771	5	2.035	3
ASSIR					1.120	2	1.290	0	1.419	2	1.816	1
Total	4.681	45	4.331	26	5.411	40	5.081	24	5.453	44	6.259	27

TIV.8.

1. Els anys 2008 i 2009, el laboratori de l'Hospital de Mataró va realitzar totes les determinacions d'Elisa VIH de l'hospital i els centres d'atenció primària de Mataró.

2. A partir de 2010, les proves del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM) -hospitals i ABS 2 i 4- les realitza el laboratori de l'Hospital de Mataró i les de les ABS de l'Institut Català de la Salut (ICS) -1,3,5,6,7- el laboratori del Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.

3. A partir de l'any 2012, també s'hi afegeix a la suma de les determinacions realitzades pel Hospital de Mataró i el Tries i Pujol les determinacions fetes pel Laboratori clínic Barcelonès Nord i Vallès Oriental a demanda del Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) de l'ICS.

Font: Unitat Funcional de la sida de l'Hospital de Mataró, Servei de Microbiologia de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol i Laboratori clínic Barcelonès Nord i Vallès Oriental.

Pel que fa a les proves anònimes efectuades per la Unitat Funcional de la Sida, en el decurs de l'any 2015 s'han realitzat 14 proves, totes elles negatives. D'aquesta manera es torna a la pauta mantinguda en bona part de la sèrie amb l'excepció de l'any 2014.

Nombre anual de proves anònimes de VIH

Any	Proves	positius	%	TIV.9.
2006	20	0	0,00	
2007	31	0	0,00	
2008	23	0	0,00	
2009	20	0	0,00	
2010	29	0	0,00	
2011	20	0	0,00	
2012	27	1	3,70	
2013	27	0	0,00	
2014	23	2	8,70	
2015	14	0	0,00	

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

B. Test ràpid del VIH a les farmàcies

El Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i el Col·legi de Farmacèutics de Barcelona van iniciar, a l'abril de 2009, la prova ràpida del VIH a les farmàcies amb l'objectiu de facilitar l'accés a la prova i evitar el retard en el diagnòstic. Així, amb només 15 minuts hom pot saber el resultat d'aquesta prova³. El programa es duu a terme a 36 farmàcies de 22 ciutats de la província de Barcelona. A Mataró, hi ha quatre farmàcies que participen en el programa. Els farmacèutics participants van rebre una formació específica tant per a la realització de la prova com per a la comunicació dels resultats. A cada ciutat estan coordinats amb el centre hospitalari de referència, que en el cas de Mataró és la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró, a més d'altres serveis d'informació i tractament de la ciutat.

L'any 2015, a Mataró es van fer 119 proves -80 homes i 39 dones- que representen el 4,20% sobre el total de proves realitzades a Catalunya. A Mataró es va registrar 1 cas positiu i a Catalunya 31.

La distribució de les proves realitzades a Mataró i Catalunya per sexe i edat és pràcticament la mateixa. La mitjana d'edat de Mataró i Catalunya és 37 i 34 anys, respectivament.

Distribució per sexe del test ràpid de farmàcies. 2015

	Mataró Nombre	%	Catalunya Nombre	%	TIV.10
Homes	80	67,23	2.103	74,21	
Dones	39	32,77	731	25,79	
Total	119	100	2.834	100	

Distribució per trams d'edat del test ràpid de farmàcies. 2015

	Mataró Nombre	%	Catalunya Nombre	%	TIV.11
Fins a 19 anys	4	3,36	71	2,51	
20-29 anys	24	20,17	936	33,04	
30-39 anys	56	47,06	1.080	38,12	
40-49 anys	18	15,13	535	18,88	
50-59 anys	11	9,24	153	5,40	
>59 anys	6	5,04	58	2,05	
Total	119	100	2.833	100	

Font: Programa per a la Prevenció i l'assistència de la Sida. Departament de Salut.

De les 119 proves, 6 van ser demandades per persones amb nacionalitat estrangera resident a Mataró, el que representa el 5,04% del total de proves. A Catalunya, el nombre de proves persones de nacionalitat estrangera va ser de 395, el 13,93%.

³. Prova gratuïta fins l'abril de 2012

IV. Indicadors de detecció, tractament i assistència Informe 2016

En consonància amb el pes que té cada via de transmissió, el motiu principal pel qual s'ha demanat fer aquest test ha estat una pràctica sexual de risc. A Mataró, el 86,05% de les proves amb un motiu declarat és per una pràctica sexual de risc.

Motiu pel qual es demana el test ràpid de farmàcies. 2015

	Mataró Nombre	%	Catalunya Nombre	%
Practica sexual de risc	74	86,05	1.850	82,63
<i>Heterosexual</i>	58	67,44	1.279	57,12
<i>Homosexual</i>	15	17,44	533	23,81
<i>Desconeguda</i>	0	0,00	0	0,00
UDVP	1	1,16	5	0,22
Altres	11	12,79	384	17,15
Total	86	100	2.239	100

TIV.12

Històric del test ràpid de farmàcies

		Proves	Positius	% positius
2010	Mataró	180	2	1,11
	Catalunya	1.834	20	1,09
2011	Mataró	126	0	0,00
	Catalunya	1.680	13	0,77
2012	Mataró	143	0	0,00
	Catalunya	1.573	19	1,21
2013	Mataró	128	2	1,56
	Catalunya	1.316	14	1,06
2014	Mataró	120	0	0,00
	Catalunya	1.583	16	1,01
2015	Mataró	119	1	0,8
	Catalunya	2.836	31	1,1

TIV.13

Font: Programa per a la Prevenció i l'assistència de la Sida. Departament de Salut.

3. Nombre d'afectats i familiars atesos en el programa de suport psicològic

D'acord amb les dades facilitades per la Fundació Àmbit Prevenció, el 2015 s'ha donat suport psicològic a 25 persones -22 afectades i 3 familiars-. Des de l'inici del Programa de suport psicològic l'any 2003 s'han atès 413 persones entre afectades i familiars; el 35,84% han estat ateses en els darrers cinc anys.

TIV.14

Programa de suport psicològic

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Afectats	26	34	30	27	20	17	26	27	26	22	28	26	22	331
Familiars	9	5	4	4	16	10	8	2	5	4	6	6	3	82
Total	35	39	34	31	36	27	34	29	31	26	34	32	25	413

Font: elaboració a partir de dades subministrades per Fundació Àmbit Prevenció.

4. Opinió dels responsables de servei pel que fa a la incidència local del VIH i la sida: fets més destacats del darrer any i altres consideracions

Secció de Salut Pública. Coordinació del Pla Municipal del VIH i la sida

Fet destacat el darrer any	Altres consideracions
<p>Des del servei, es continua observant una manca de sensibilitat general en relació a la infecció i el seu tractament. La població en general, els joves i els professionals sanitaris minimitzen el que suposa la infecció a nivell de tractament i dels costos personals i econòmics que comporta.</p> <p>El VIH es continua veient com una infecció plena d'estigma i es fa difícil normalitzar el seu abordatge tant en l'àmbit preventiu com de detecció i tractament.</p> <p>Des del Programa d'intercanvi de xeringues (PIX) ha calgut estar atent a la recollida de xeringues abandonades en zones d'alt risc. Això ha suposat incrementar la neteja i la vigilància en les esmentades zones.</p>	<p>Cal prioritzar les accions de sensibilització per afavorir, entre d'altres, el manteniment de conductes preventives i la disminució del retard en el diagnòstic de persones amb la infecció. Les accions de formació als centres d'atenció primària i a la població en general són fonamentals.</p>

Àmbit Maresme. Fundació Àmbit Prevenció

Fet destacat el darrer any	Altres consideracions
<p>Des d'Àmbit Prevenció es manifesta que hi ha una baixa percepció de risc de la malaltia entre la població general.</p> <p>El risc d'exclusió i l'elevada vulnerabilitat social defineixen el casos amb els que treballa Àmbit Prevenció. Així, a l'estigma de la malaltia i els problemes propis del tractament sanitari i el seu seguiment, cal afegir altres problemes de caràcter socioeconòmic. Un aspecte comú són les dificultats per accedir al mercat laboral, agreujades pels baixos nivells de formació i les dificultats per cobrir les necessitats bàsiques d'allotjament. En el cas d'aquesta problemàtica, Àmbit Prevenció treballa amb altres entitats que centren la seva actuació sobre aquest problema com Habitatge Positiu i Sense Sostre.</p>	<p>Les actuacions que es realitzen són correctes, es decideixen en funció de les necessitats detectades i dels recursos humans i materials disponibles.</p>

Unitat funcional de sida. Medicina interna. Hospital de Mataró

Fet destacat el darrer any	Altres consideracions
<p>Des de la unitat funcional de sida de l'Hospital de Mataró es detecta un descens de les noves infeccions diagnosticades els dos darrers anys.</p> <p>Respecte el retard diagnòstic i les noves recomanacions pel diagnòstic precoç, malgrat la formació que s'ha realitzat tant a Atenció Primària com a l'Hospital de Mataró, no s'ha detectat un augment significatiu del nombre de proves realitzades ni una millora substancial del diagnòstic precoç. Un fet aquest que es posa de manifest a través de les dades del període 2011-2015 de diagnòstic amb la malaltia avançada (<200 CD4) i de retard en el diagnòstic (<350 CD4).</p>	<p>Des del servei, s'afirma que es prioritari continuar treballant per a millorar el diagnòstic precoç i aconseguir que els professionals acceptin i apliquin l'oferta rutinària de la realització de la prova per a la detecció.</p>

V. Conclusions

Indicadors de la incidència del VIH i la sida

- En el període 2001-2014, el CEEISCAT ha registrat un total de 102 casos de sida entre els residents a Mataró (73 homes i 29 dones). En el mateix període, el nombre de defuncions registrades és de 37 (30 homes i 7 dones). Entre els anys 2010-2014, s'ha registrat un total de 21 casos i 2 defuncions.
- Segons dades de l'Informe Epidemiològic del CEEISCAT, Sives 2015, durant l'any 2013, es van notificar 808 diagnòstics de VIH al Registre de VIH i sida de Catalunya, la qual cosa representa una taxa global de 11,1 casos de VIH per cada 100.000 habitants, sense variacions des de l'any 2001. Aquesta taxa és superior a la mitjana de la Unió Europea (5,7 casos de VIH per cada 100.000 habitants). El mateix any, s'han notificat 150 casos de sida al Registre de VIH i sida de Catalunya, la qual cosa representa una taxa global de 2,1 casos de sida per cada 100.000 habitants. Aquesta taxa és superior a la mitjana de la Unió Europea (0,9 casos de sida per cada 100.000 habitants).
- Pel que fa a la distribució dels casos per sexe i trams d'edat, és el 35-39 anys el que dona compta del major nombre de casos tant en el cas dels homes (5,7%) com de les dones (2,83%). A continuació ve el de 40-44 anys per a tots dos sexes amb el 3,45% i el 2,52%, respectivament.
- Per primer cop, en el període ampli 1985-2014, les relacions sexuals superen a l'ús de drogues per via parenteral (UDVP) com a via principal de transmissió del VIH amb 144 i 150 casos, respectivament. Aquest fet corrobora el creixent protagonisme assolit per les relacions sexuals com a via principal d'infecció. Les relacions heterosexuals són dintre d'aquestes aquelles que donen compte d'un major nombre de casos (97), mentre que les relacions homobisexuales en són 53.
- En els darrers deu anys, la transmissió del VIH a través de les relacions sexuals reforça el seu protagonisme; així, el 76,47% dels 102 casos de sida registrats en el període 2001-2014 ha estat a través d'aquesta via. La transmissió del VIH a través de relacions heterosexuals, amb 57 casos, és la via d'infecció que dona compta d'un major nombre dels casos de sida, mentre que el contagi a través del consum de drogues per via parenteral, amb 22 casos, representa el 21,57% dels casos de sida.

Indicadors d'activitat preventiva i informativa

- En els dos darrers anys, la Fundació Àmbit Prevenció ha fet formació en prevenció del VIH/SIDA a un total de 212 persones. El 47,64% dels assistents són alumnes de secundària i cicles formatius, el 29,52% alumnes dels centres de formació d'adults i el 20,36% professionals sanitaris. En els darrers cinc anys, el total d'assistents als cursos de prevenció del VIH/SIDA és de 991, 139 menys que en el període 2010-2014. El nombre més elevat d'alumnes es va assolir en el període 2009-2013, amb 1.407. El 49,8% d'aquests assistents han estat alumnes de secundària i cicles formatius i el 35,2% alumnes de centres de formació d'adults.
- En els darrers dos anys, s'ha format a un total de 10 joves perquè fessin d'agents de salut al seu centre escolar. Aquests joves han difós informació sobre prevenció i recursos a un total de 345 companys i companyes de secundària i cicles formatius. En els darrers cinc anys, aquests agents de salut s'han adreçat a un total de 943 iguals.

- Des de l'any 2014, després d'un any en què no es va poder portar a terme el programa d'iguals amb població d'origen estranger, s'ha format un total de 6 homes com agents de salut que es troben en espais diferenciats de la ciutat. Aquests agents de salut han contactat amb un total de 252 persones -39 dones i 213 homes-.
- En els dos darrers anys, la formació d'agents de salut en el cas de dones d'origen estranger en situació d'exclusió social i que exerceixen treball sexual ha comportat la selecció de 13 dones. La intervenció d'aquestes agents de salut ha arribat a 86 dones més del seu entorn personal i de treball. L'impacte indirecte s'estima en 92 persones més.
- En els dos darrers anys, s'han mantingut els diferents programes de formació en sexualitat i afectivitat que duen a terme diferents recursos de la ciutat. Així, des del Servei de Salut Pública, a través del Programa "Coneix, respecta, estima", s'ha donat formació aproximadament a la meitat dels alumnes d'ESO dels dos darrers cursos acadèmics. Per la seva banda, el Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) ha organitzat tallers d'educació afectiva i sexualitat adreçats a estudiants de tercer i quart d'ESO, alumnes de cicles formatius –en el darrer curs auxiliars d'infermeria- i població immigrada. En els darrers dos cursos s'han organitzat 57 tallers per estudiants de tercer i quart d'ESO amb un total de 1.521 assistents. El percentatge de cobertura dels alumnes matriculats en aquests cursos se situa entorn una tercera part del total d'alumnes de 3r i 4r d'ESO.
- En els darrers cinc anys, el nombre total de preservatius distribuïts és de 206.842, 20.532 menys que en el període 2010-2014, disminució relativa del 9,03%. Cal tenir en compte que els quinquennis anteriors -2009-2013 i 2010-2014, es van registrar els màxims de la sèrie iniciada el entre després d'uns anys en què s'havien assolit màxims en el nombre total de preservatius distribuïts
- Pel que fa al Programa d'anticoncepció d'emergència, en els dos darrers anys, les farmàcies comunitàries han distribuït, com a mínim, el 67,63% de les pastilles del tractament de prevenció de l'embaràs, l'ICS el 23,43% i el CSdM el 8,96% restant. Fora de les farmàcies comunitàries, el Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) , el servei d'urgències de l'hospital i el Programa d'atenció comunitària (PAC) són els centres que donen compte dels majors percentatges de dispensacions, amb 14,15, el 7,51 i el 7,25%, respectivament.
- En els darrers cinc anys, el PIX ha distribuït un total de 40.197 kits, la xifra més baixa de tota la sèrie, 2.058 kits inferior al període 2010-2014 i 41.224 kits menor que els distribuïts en el període 1999-2003 en què s'assolí el màxim amb 81.421. En el període 2011-2015, les farmàcies han distribuït el 70,57% dels kits, el CAD el 25,69% i el CAP del Camí del Mig el 3,74%.
- L'any 2015, s'han recollit un total de 655 xeringues abandonades a la via pública, el tercer registre més baix des de quès es va reprendre el registre l'any 2006. Respecte a fa un any, s'han recollit 191 xeringues menys, la qual cosa representa una variació relativa del -22,58%. Caldrà veure si els registres dels pròxims anys confirmen aquesta tendència o si es produeix un nou repunt com el que ja va tenir lloc el 2013.
- En els darrers cinc anys, el Programa de manteniment amb metadona (PMM), suma un total de 415 noves inclusions, pràcticament la xifra més petita de tota la sèrie amb l'excepció del període 2005-2009 (407). Pel que fa al Programa de formació d'usuaris en actiu, el darrers dos anys, s'han realitzat 34 tallers adreçats a usuaris en actiu que han aplegat a un total de 123 participants i 331 assistències.

- Els dos darrers anys, el grup de coordinació assistencial ha organitzat dues sessions de formació amb el títols *"Abordatge de les infeccions de transmissió sexual i del VIH des de l'atenció primària de salut I i II"*. L'objectiu d'ambdues sessions de formació ha estat millorar la detecció de la infecció pel VIH i minorar el retard diagnòstic, facilitant així la modificació de conductes de risc i l'accés al tractament antiretroviral. Les sessions han comptat amb la participació de 48 i 44 professionals de la salut de diferents serveis de la ciutat, respectivament.
- En motiu de la commemoració del Dia Mundial de la Sida, els dos darrers anys, el Grup de Coordinació Assistencial de la Comissió Tècnica per a la Prevenció del VIH i la Sida a Mataró ha organitzat taules informatives amb l'objectiu de facilitar l'accés a la prova ràpida o a la prova anònima, informar dels recursos existents, així com de facilitar informació general sobre el VIH/Sida. Entre les dues edicions, s'ha format a un total de 21 agents de salut i s'ha contactat amb un total de 990 persones.
- En els dos darrers anys s'han distribuït un total de 4.850 fullets -3.050 només l'any 2015-, més la meitat a través de les farmàcies comunitàries, el 3,9% mitjançant els Centres d'Atenció Primària i el 16,39% a través d'altres dispositius com les taules informatives del dia mundial de la sida. En aquest mateix període, el Centre d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de l'ICS (ASSIR) i la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró han distribuït el 8,25%, respectivament.
- En el darrer any, en el marc del Programa d'intervenció amb dones en situació d'exclusió que exerceixen el treball sexual, la Fundació Àmbit Prevenció ha contactat amb un total de 15 dones a la via pública -3 d'elles nous contactes-, que s'estima que pugui ser un nombre pròxim a la totalitat les dones que exerceixen la prostitució al carrer. Com ja passava en els darrers anys, es manté la sobrerrepresentació de les dones nigerianes dins aquest col·lectiu. Aquest fet no és exclusiu de Mataró, es dona en altres localitats de Catalunya.

Indicadors de detecció, tractament i assistència

- En els dos darrers anys, segons dades de la Unitat Funcional de Sida (UFS), s'ha registrat dins de l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró un total de 60 casos nous de VIH, 9 menys que en el període 2013-2014. En els darrers cinc anys, el total de casos nous ha estat de 150, 16 menys que en el període 2010-2014 i 133 menys que en el 1994-1998, període en el qual s'assoleix el màxim de la sèrie.
- En els darrers cinc anys, el 58,67% dels nous casos de l'àrea d'influència són de residents a Mataró; percentatge que puja fins el 62,79% en el cas de les noves infeccions. El pes més elevat dels residents de la ciutat sobre el total de casos nous es registra en el període 1998-2002, amb el 72,31%; percentatge que puja al 77,78% en el cas de les noves infeccions.
- En els darrers dos anys, s'ha registrat un total de 15 nous casos de sida en l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró, 2 menys que en el bienni 2013-2014, que representen l'1,76% del total de casos de VIH en seguiment. En els darrers cinc anys, es computen un total de 33 casos nous de sida -3 menys que el període 2010-2014, que donen compte de l'1,32% del total de casos de VIH en seguiment.
- En el període 2011-2015, el percentatge promig de noves infeccions que debuten com malaltia avançada (<200 cd4) és del 34,82%. En el mateix període, el promig del percentatge de diagnosi tardada (<350 cd4) –noves infeccions com a sida sobre noves infeccions de VIH-

se situa en el 52,24% de les noves infeccions. Dos percentatges que corroboren l'apreciació dels professionals de l'Unitat Funcional de la Sida (UFS) de què encara no s'observa una millora substancial del diagnòstic precoç, malgrat les accions de sensibilització i formació realitzades entre els professionals sanitaris en els darrers anys.

- El bienni 2014-2015, referma l'afirmació feta en els darrers anys sobre el protagonisme de les relacions sexuals com a via principal de transmissió dels casos nous de VIH, tant si aquestes relacions són heterosexuals com homosexuals/bisexuals. Així, el 65% del total de casos tenen com origen de la transmissió la via sexual. En el mateix període, el contagi per consum de drogues per via parenteral dóna compte del 10% del total de casos nous de VIH. En els darrers cinc anys, la transmissió per via sexual representen el 67,33% dels 150 casos i els UDVP del 12%.
- L'any 2015 es comptabilitzen un total de 6.259 proves del VIH, demandades des de la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró, els centres d'atenció primària de l'Institut Català de la Salut (ICS) i del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM) de la ciutat de Mataró i el Centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) de l'ICS. A partir d'aquestes proves s'han detectat un total de 27 positius -el 0,43% de les proves- un nombre clarament inferior als 44 registrats el 2014. Si agrupem les dades en períodes de cinc anys, el nombre de positius segueix una línia ascendent que arriba al seu màxim en el període 2010-2014 amb 179 i que baixa en el 2011-2015 a 161, 0,61% de totes les proves realitzades en aquest període.
- Pel que fa al test ràpid del VIH a farmàcies, el darrer any, a Mataró es van fer 119 proves -80 homes i 39 dones- que representen el 4,20% sobre el total de les proves realitzades a Catalunya. Les proves de 2015 van registrar 1 positiu a Mataró, que sobre els 31 de Catalunya representen el 3,23% del total.
- Una síntesi de les aportacions qualitatives es pot trobar al final del capítol IV a l'apartat 4.3.

